

Godište XIX. • broj 9 • rujan 2024.

2,5 KM / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

**Poziv i izazov
trenutka za
crkvu i u crkvi**

Isusovi prijatelji

**U borbi za nebesko
ne zaboraviti
zemaljsko!**

**Priroda ili
stvorenja?**

Međugorje nema
zemaljskih granica

Budite ljudi nade

Svoju službu povjeravam
zagovoru Blažene
Djevice Marije

Dokle god kuca
još jedno
majčinsko srce

**Gospina škola | Događanja | Poruka za sadašnji trenutak | Kršćanska obitelj pred
suvremenim izazovima | Teološki podlistak | Iz života Crkve | Lectio divina**

Draga djeco! Danas je moja molitva s vama za mir. Dobro i zlo se bore i žele prevladati u svijetu i srcima ljudi. Vi budite ljudi nade i molitve i velikog povjerenja u Boga Stvoritelja kojemu je sve moguće. Nek', dječice, mir prevlada u vama i oko vas. Blagoslivljam vas mojim majčinskim blagoslovom da budete, dječice, radost za sve one koje susrećete. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Arhiv ICMM

Gospina škola

Poziv i izazov trenutka za crkvu i u crkvi, fra T. Pervan
Isusovi prijatelji, fra Z. Pavičić,
U borbi za nebesko ne zaboraviti zemaljsko!, fra A. Musa
„Obratite se jer približilo se...!“ (Mt 3,2), P. Tomić
Međugorje nema zemaljskih granica

Događanja

Iz Međugorja se uvijek vraćam ojačan, V.Begić

Poruka za sadašnji trenutak

Budite ljudi nade

Priroda ili stvorenja?, fra M. Šakota

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Strategije napada na brak i obitelj, K. Miletić
Briga za dječje duše, M. Miletić

Svoju službu i povjeravam zagovoru Blažene Djevice Marije
Zlatna misa fra Marka Dragičevića

Teološki podlistak

Dokle god kuca još jedno majčinsko srce, fra T. Peravn

Proslava misnih jubileja na Humcu

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Štovanje/slavljenje Krvi Kristove, M. Mamić

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
Mario Vasilj
Totin

POD SJENOM KRIŽA

Sredina je rujna. Svečano ćemo i ove godine na našem Križevcu proslaviti blagdan Uzvišenja svetog Križa. U slavlju će sudjelovati i brojni hodočasnici koji pristižu sa svih strana svijeta.

Gospodinu je izručena naša povijest, naša sadašnjost i naša budućnost. Pred prijestolje Njegovo staviti ćemo sve naše muke i radosti, naše izdaje i pobjede. Molit ćemo se da dostojno navijestimo Krista kojega je Herod protjerao, Pilat bičevao i na smrt osudio, Juda izdao, a učenici u strahu napustili.

Pred križem se ne može bez pitanja i ispita savjesti. Valja se opet, pod sjenom Križa, suočiti s istinom i pitanjima: Tjeramo li i mi Krista iz svojih srca i obitelji, dodajemo li svoje grijeha kao čavle vojnicima koji mu pribijaju ruke i noge? Tresemo li se od straha i nijećemo li Gospodina kao Petar pred sluškinjom, i mi danas ovdje, dok slavimo i na vjernost se zaklinjemo? Neka nam savjest svakom ponaosob dade odgovore, ali istina je samo jedna: Bez Krista ćemo nazadovati i vratiti se u drevno poganstvo! Koliko god uspješni bili i bogatstva posjedovali, bez Boga bit ćemo nesretni i nemirni.

Ima među nama lutanja. Tražimo katkad i nemoguće, a ne cijenimo ono stvarno dobro koje imamo, kojima nas Bog daruje. Materijalni uspjesi i virtualna stvarnost možda nas prebrzo mijenjanju, možemo reći – nagore. Nadajmo se, da u tim virtualnim, često đavolskim, klanima ne ćemo polomiti vratove. Njeguimo higijenu duše, čuvajmo uši i oči, ne dajmo poganu materijalu u našu kuću, u naše ruke i u naše obitelji. Zrcalimo se u ljubavi Krista Pobjednika i odrecimo Sotone: ne ćemo mrziti, ne ćemo lagati, ne ćemo krasti, ne ćemo bludno griješiti, ne ćemo ništa što nas udaljava od Krista. Poštujmo svoje tijelo, koje nam je darovano od Boga! Ono je hram Duha Svetoga, kojeg smo dužni čuvati i štiti od bolesti i svakog drugog zla. Valja nam cijeniti život hrabro odbijajući sve ono što se njemu protivi.

Budimo ljudi istine jer laž je za naše odnose pogubna kao karcinom za tijelo. Laž i korupcija, e to su metastaze koje nas iscrpljuju. Tu nam samo Bog može pomoći! Protiv laži i korupcije, tvorevina onog lažljivca od iskona, možemo samo uz Božju pomoć. Ne priznati to znači prihvatiti mlinski kamen o vratu dok prelazimo klimavim mostom preko divlje bujice. Današnje vrijeme kao i svako drugo kroz povijest, traži jasno opredjeljenje: pristanak uz Krista i kršćanstvo ili Antikrista i poganstvo. Tu je nemoguć treći put, a skoro kulminacija vrtloga povijesnih zbivanja i idejne globalne radikalizacije pokazat će da nema i ne može biti nesvrstanih. Nastavit će se tihe i podmukle, velike i opasne kušnje svakovrsnog relativizma, zapravo grijeha.

Klečeći pred križem i gledajući raspetoga Krista, valja nam ponizno priznati: Čovjek može mnogo, ali ne može sve – treba Boga! Ne dopustimo da otac laži od nas radi djecu laži, da nas uči prostom i ružnom govoru i riječima. Sv. Pavao nam poručuje: „Ne možete piti kalež Gospodnji i kalež vrazji. Ne možete biti dionici stola Gospodnjega i stola vrazjega!“ (1 Kor 10, 2)

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje

Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 20 €, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina. Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Pretplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: www.paypal.me/mirmedjugorje (svrha uplate: za Glasnik mira)

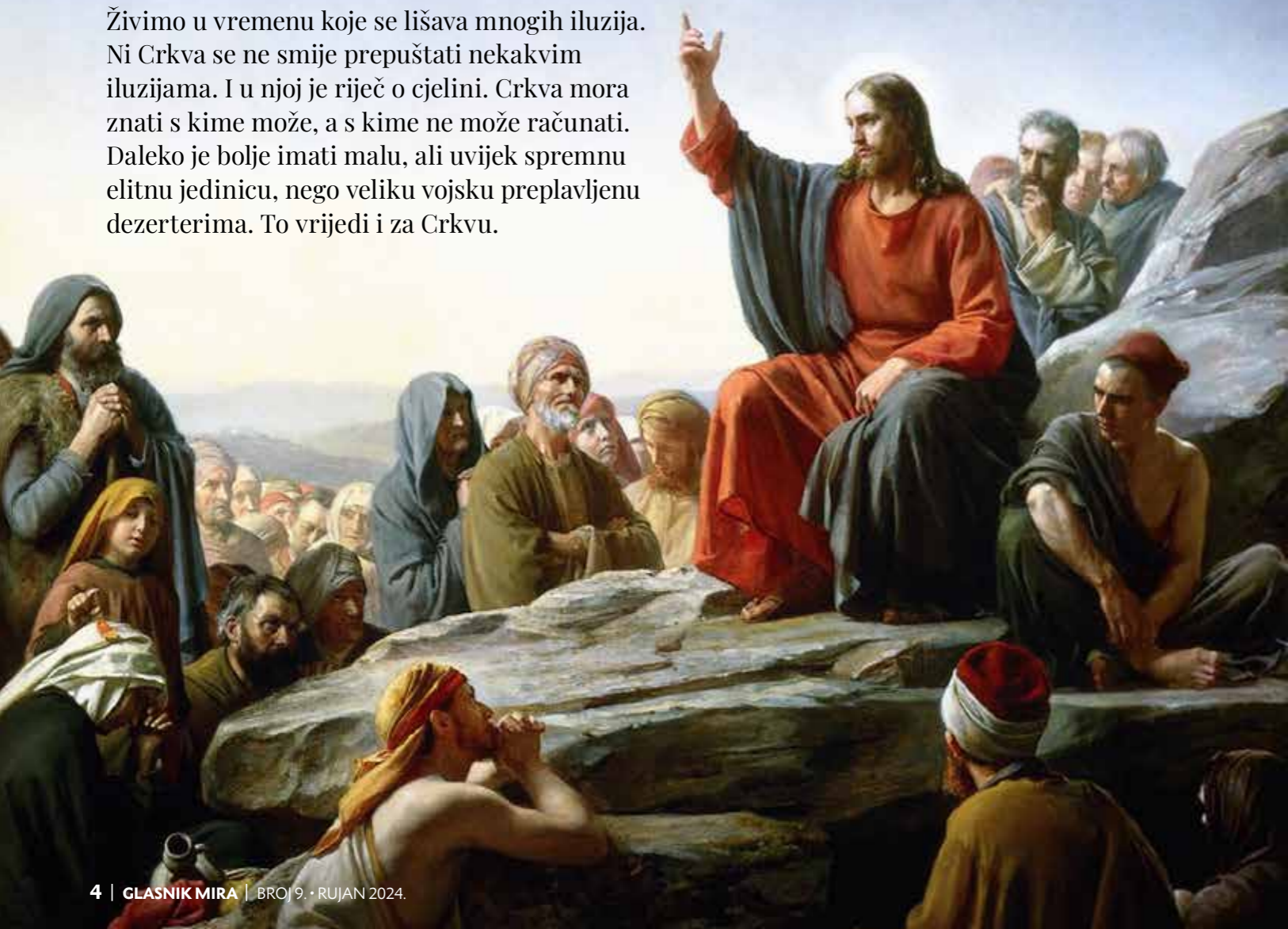
Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

POZIV I IZAZOV TRENUTKA ZA CRKVVU I U CRKVI

Živimo u vremenu koje se lišava mnogih iluzija. Ni Crkva se ne smije prepuštati nekakvim iluzijama. I u njoj je riječ o cjelini. Crkva mora znati s kime može, a s kime ne može računati. Daleko je bolje imati malu, ali uvijek spremnu elitnu jedinicu, nego veliku vojsku preplavljenu dezerterima. To vrijedi i za Crkvu.

Dragocjenost i zahtjevnost Isusove poruke

U svojim je riječima i poukama Isus krajnje zahtjevan. Duboko je svjestan svoje osobe i poslanja. Koristi se svim sredstvima kako bi izrazio zahtjevnost svoje osobe i radikalnost svoje riječi. On i njegova poruka su za čovjeka i čovječanstvo *milosni trenutak* koji se jednom događa u čovjekovu životu. I zato ih treba prihvatiti cijelim bićem, uvijek radosno, bez imalo odgode. Milost je kao kišonosni oblak. Gdje se izlije, raste bujna vegetacija, a samo nešto dalje, gdje se pljusak nije izlio, vlada otužna suša i pustinja.

Isusove pouke redovito opisuju početak i ishod nekog događanja, primjerice odnos sjetve i žetve. U središtu njegova navještaja jest kraljevstvo Božje, a sadržaj toga kraljevstva je Bog Otac. Gdje Bog vlada, ondje je nastupilo kraljevstvo istine i pravde, ljubavi i mira, dobrote i milosrđa. Isus uči kako kraljevstvo Božje nije neka konkretna točka niti razdoblje u ljudskoj povijesti, nego dugotrajni *subverzivni* postupak i događanje. "Subverzivno" u odnosu prema onome što je nazgled u modi, što prividno ima *trajanje*, što se čini u ovom trenutku svemoćnim. Ne vode konce povijesti oni koji su u ovom trenutku na polugama moći, nego netko drugi. Kraljevstvo je Božje cjelina, od samoga početka, od onoga nezamjetna sisanja, od sjemena, do rasta i ploda. Ono je sveobuhvatno događanje i zato nije primjereno fiksirati se na određeni trenutak, na pojedinosti. Ono je blago, biser, ima vrhunsku vrijednost, ono je istinska dragocjenost.

Prema Isusovim riječima, da bi se nadničar domogao blaga na njivi na koje se slučajno kopajući namjerio, treba mu oštromnost, brza reakcija, mora biti kako se danas popularno veli *clever*, odlučan, riskirati sve ili ništa. Mora biti kao *broker* na burzi. Staviti sve na jednu kartu, u konačnici unići u rizik. Isus jasno veli, takvima je zajamčena budućnost i dobit. Isus je sam opčinjen ljudskom spretnošću kad je novac u pitanju. Tada čovjek djeluje krajnje izravno. Onaj najamnik iz Isusove prisposode koji je otkrio blago, razdaje sve, sve što je baštiniu, svu očevinu, prodaje sve pokretno i nepokretno, pa i ono što je sam stekao i što mu je drago, zadnji komadić baštinijena namještaja. Totalna rasprodaja! *On sale!* Ona se njiva s velikim blagom ne može jeftino kupiti. U čovjeku vlada mentalitet *zlatne groznice*, tragača za zlatom s početka minuloga stoljeća koji su ostavljali sve i zapućivali se prema zlatnim rudnici-

fra
Tomislav
Pervan

ma, kako to opisa Jack London. Samo za razliku od onih tragača za zlatom, ovaj već ima blago. Skriveno je, zna gdje je, i zato odlazi, prodaje sve što ima i kupuje njivu i što je u njoj. Stavlja sve na jednu jedinu kartu! I postaje silno bogat!

Radost zbog pronalaska

I što je još neobičnije! Tumačeći naime tu Isusovu prisposodu redovito se ispušta iz zrenika jedna značajka: Naime, onaj *ode presretan, sav radostan, i kupi onu njivu!* Čovjek djeluje iz radosti, iz sreće, nutarnje i vanjske, na onome što mu se u životu posrećilo. Isto se zbiva i u drugim slučajevima: Žena, radosna što je našla novčić, pozove sve svoje susjede, i napravi deseterostruki trošak. Pastir koji je izgubio ovcu, našavši je, pozove radosan svoje susjede i priredi gozbu! Trošak nije važan! Ili onaj dobar otac presretan zbog sinovljeva povratka prema veliku gozbu! Za troškove ne pita! Važno je radovati se zbog pronađena, vraćena, usrećena! Čovjek je sretan zbog tuđe i vlastite sreće. Tu ne vrijedi računica ni kalkulacija. To je značajka Isusove osobe, značajka Evanđelja. Upravo na sve strane svadbena slavlja. *Zaruke Neba i Zemlje!* Zaručnik je među svojima. Zato i bezmjerje ljubavi!

Isusa se može prihvatiti samo s ljubavlju i u ljubavi. Kao životni pronalazak, pravo otkriće. Biblija veli: *Zato će čovjek ostaviti oca i majku i prionuti uza svoju ženu.* Isus opisuje ljubavnim rječnikom čovjekovu sposobnost razdavanja svega, stavljanja svega na jednu kartu. Tek kad se sve stavi na jednu osobu, Isusovu, sreća je zajamčena! Isus i Pavao znaju samo za jedno: Radikalni rastanak, od-cjepljivanje! Isus traži rastanak od obitelji, postojećih veza, dok Pavao govori o umiranju, krštenju te sjedinjenju, jedinstvu s Isusom. Kršćani su osobe obilježene rastankom, oproštajem. Bol i patnja, a ne uroda, značajke su kršćanina! Patnja utiskuje svoj pečat svakom istinskom kršćaninu! Patnja utiskuje svoj biljeg, ali u konačnici i usrećuje!

Isus – ne harmonija, nego odvajanje

Isusov ideal nije antički Apolon, čovjek savršena sklada i harmonije, u svemu uravnotežen, zbrinut, zdravstveno i socijalno, ugledan u društvu, nego Isus ima pred očima pojedinca obilježena rizikom jednostranosti,

polazući sve samo na jednu kartu. Taj sve stavlja na raspolaganje Isusu i za Isusa. Takvi su pojedinci izazov za sebe i okolice. Njima je sve svejedno, osim konačnoga cilja – Boga. Poput svetoga Franje!

Isus ne traži od svojih prosječni građanski moral pristojnosti, gdje se ni od koga ne traži previše. Ne podnosi Isus sindikalni mentalitet, nego stavlja cilj: Pronaći sebe i Boga. Pronaći ćemo sebe samo kad imamo sposobnost za duboku, sveobuhvatnu radost, kad smo slobodni za rastanak i odvajanje. Samo tako se uči radosti, samo tako će čovjek znati razlikovati radost od svojih iluzornih uroda. Čistu radost jer je čovjek kadar odcijepiti se od omiljenih stvari. Sve traži svoju cijenu. Svaka ljubljena osoba ima svoju neprocjenjivu vrijednost, plativu jedino nesebičnom ljubavlju i cijenom života.

Živimo u vremenu koje se lišava mnogih iluzija. Ni Crkva se ne smije prepuštati nekakvim iluzijama. I u njoj je riječ o cjelini. Crkva mora znati s kime može, a s kime ne može računati. Daleko je bolje imati malu, ali uvijek spremnu elitnu jedinicu, nego veliku vojsku preplavljenu dezerterima. To vrijedi i za Crkvu. U pitanju su vjera, nada i ljubav, u pitanju je posluš i neposluš Gospodinu, nasljedovanje ili dezertstvo, u pitanju je Krist ili idoli našega svagdana s kojima se u svagdanu suočavamo. Trajni upitnik: „Hoćete li i vi otići?“ (Iv 6,68).

„Minuli su dani kad se vjerovalo da se može i ima vremena nuditi s propovjedaonice poučne koještarije iz književnosti, svjetonazora, životne mudrosti, svjetske politike. Vrijeme je za Crkvu veoma ograničeno. Krajnje omeđeno. Tko zna ne će li možda ono što se u Crkvi danas ili sutra propusti izreći i čuti, sutra već biti prekasno. Vrijeme je odluke. Vrijeme od kakvih 30 minuta (a danas je to svedeno na kojih petnaestak-dvadeset minuta) koje je u tjednu ostalo za župnika da se obrati svojoj vjerničkoj zajednici, ne dopušta uistinu nimalo vremena baviti se estetikom ili politikom - pa na kraju, čemu to? Tko to želi ili traži, može pronaći u svako doba i na drugom mjestu te u daleko boljem izdanju.

Oduvijek je bilo župnika kojima je uspijevalo okupiti oko sebe oduševljeno slušateljstvo, ali im nije uspijevalo izgraditi vjerničku zajednicu. Mi međutim, ne želimo biti slušatelji, nego vjernička zajednica. I tko je jednom shvatio, što to znači, ne biti samo obično slušateljstvo, nego član vjerničke zajednice - taj zna kakvu mu to slobodu i otkupljenje donosi. Tko se, međutim, želi samo onako

Moglo se kršćanstvo sa svojom vjerom u Isusa Krista utopiti u *rimski panteon*, u množinu božanstava koje je rimska država štovala te koji bijahu jamstvo opstojnosti Carstva. Ali ne, kršćanstvo je nastupilo protiv svih bogova, ono se usprotivilo svim postojećim silama, ono je naviještalo nadnaravnu zbiljnost vjere u Isusa Krista, dok su sva poganska božanstva bila imanentne pojavnosti postojećega svijeta.

općenito provesti ili zabaviti, neka to potraži drugdje, samo ne u crkvi.

Tko u crkvu ništa ne donosi, ne će iz nje ništa ni iznijeti. Međutim, komu je stalo do toga da sazna kako postoji mjesto gdje se ne govori samo o društvu, gdje se ne govori o svakodnevnom trivijalnostima, o gospodarstvu ili politici, nego samo i isključivo o Isusu Kristu i njegovoj volji i njegovoj utjesi - pa makar bila samo dvojica ili trojica što se tu okupljaju - taj neka dođe u crkvu.

I neka ne dođe samo jednom u crkvu - na takvu pohađanju crkve ne počiva nikakav blagoslov niti ikakvo obećanje, nego nek dolazi neprestance, uvijek iznova, i neka doprinese da postanemo zajednica - 'samo da se na bilo koji način, ovako ili onako, Krist naviješta' (usp. Fil 1,18)." Napisao je te riječi mučenik minologa stoljeća D. Bonhoeffer, osvjedočeni vjernik u Isusa Krista, u svome godišnjem izvješću god. 1934., kao pastor u Londonu.

Svijest sveopćenitosti – Evangelje kao 'dobro nad dobrima'

Čitajući te misli padaju nam na pamet prvi kršćanski naraštaji, zanos nakon Isusova uskrsnuća, nakon Duhova, oduševljenje koje je zahvatilo ondašnje Rimsko carstvo u svim njegovim slojevima. Kršćanstvo je nastupilo sa sviješću univerzalnoga, ne sektaškog poslanja. Imalo je nutarnju sigurnost i samosvijest od prvoga trenutka pojavka na pozornici. Sljedbenici Isusa Krista znali su od prvoga časa za svoju obvezu svjedočenja i predavanja vjere u Isusa Krista svakom pojedincu. Nisu se ustezali biti svjedoci ni pod cijenu mučeništva. Smatrali su da je vjera u Isusa Krista **dobro nad svim dobrima**, blago nad svakim blagom, blago koje nije njihova privatna svojina, nego namijenjeno cijelom svijetu. I svi bi držali izdajom ili pronevjerom te dragocjenosti, da nisu imali nutarnji *impetus* naviještati, donositi poruku do krajnjeg kutka zemlje.

Moglo se kršćanstvo sa svojom vjerom u Isusa Krista utopiti u *rimski panteon*, u množinu božanstava koje je rimska država štovala te koji bijahu jamstvo opstojnosti Carstva. Ali ne, kršćanstvo je nastupilo protiv svih bogova, ono se usprotivilo svim postojećim silama, ono je naviještalo nadnaravnu zbiljnost vjere u Isusa Krista, dok su sva poganska božanstva bila imanentne pojavnosti postojećega svijeta.

Novo može doći samo od onih koji se predaju Gospodinu da ih on vodi. Oni su nositelji budućnosti, bremeniti budućnošću jer žive iz vječno Mladoga, stavljajući mu svoj život na raspolaganje. Samo onaj tko se predaje, stvara budućnost. Tko pak želi druge jedino poučavati, ostaje na kraju besplodan. Teolog K. Rahner, trajno nadahnut vlastitim iskustvom Boga u svojoj isusovačkoj zajednici, izrekao je sljedeće misli svećenicima, zapravo svima koji su u crkvenoj službi. „Predočite si jednom s nešto životne mašte da niste crkveni službenici, nego da šćete ulicom zarađujući kruh s nekim čistačem ulica ili ste pak (ako vam više odgovara) znanstvenik u laboratoriju za fizikalnu plazmu, u komu se po cijele dane nikada ne spomene riječ Bog, gdje se unatoč tomu postižu zavidni rezultati. Predočite si sebe, vi, glave klonule od čišćenja ulica ili od molekularne fizike i njezine matematike. Predočite si da vam takvo stanje traje cijeloga života, a nije se dogodilo iz vaše misionarske poniznosti. I sad pokušajte tim ljudima takva okružja prenijeti poruku kršćanstva, poruku Isusa Krista o vječnom životu. Poslušajte kako je izgovarate, okusite sami kako zvuči, razmislite, *kako* biste ju morali izreći a da već unaprijed ne naiđe na odbojnost na kakvu bi primjerice naišao netko u takvu okružju tko bi pokušao ili htio govoriti o tibetskoj medicini. Što biste vi sami u takvu okružju rekli? Kako biste najprije opisali riječ 'Bog'? Kako biste govorili o Isusu da netko drugi barem donekle može naslutiti koju i kakvu važnost ima taj Isus u

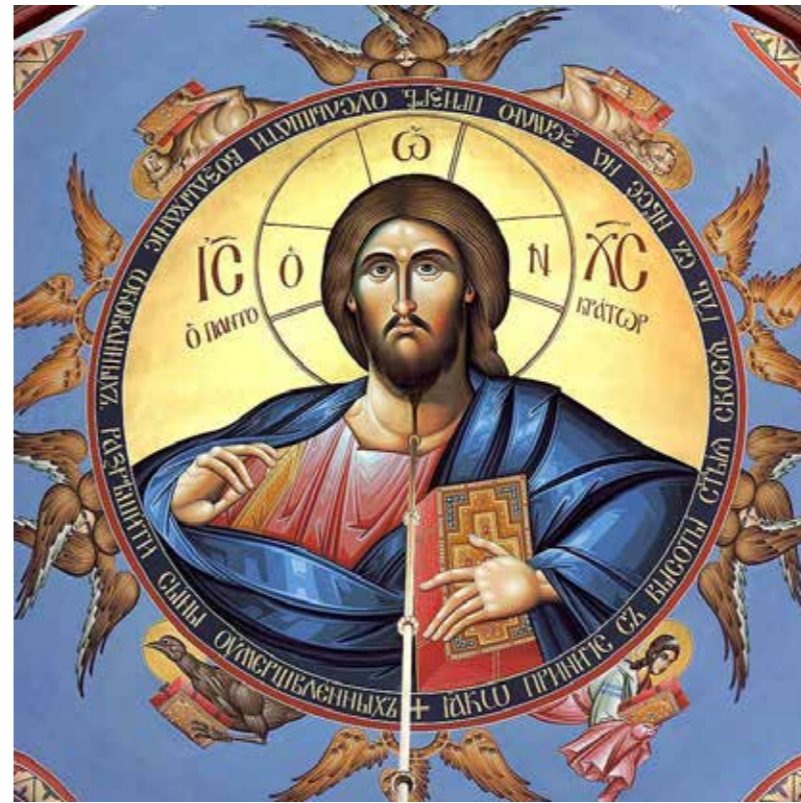
vašem osobnom životu, realno značenje, značenje koje jest nešto već u životu kojim ti ljudi žive? Ne bi li nam mnoge riječi zastale u grlu, riječi koje, ne čudeći se ni sami sebi, izgovaramo bez okolišanja, onako olako s propovjedaonice? Biste li se olako pozivali na skup dogma? I biste li tako i s toliko gorčine govorili o stvarima koje ni sami ne smatrate srčikom svoje poruke? I biste li tako malo govorili o stvarima koje, kad bi netko danas trebao vjerovati, ponajprije sam mora shvatiti i u njih vjerovati?"

Malo stado – probojna snaga

Danas Crkva postaje sve manja i brojem članova ali i društvenim utjecajem. Gubi svoj nekadašnji sjaj. Promatrajući pak suvremene mlade obnoviteljske pokrete u Crkvi, Crkva postaje mlađa snagom nutarnjosti, snagom duhovnosti, laičkih pokreta koji se danas šire u Crkvi. Budućnost Crkve leži na onima koji su se duboko užilili u životu i povijesti Crkve, koji žive iz punine vjere, koji crpe snagu od onih koji znaju služiti, a ne samo davati napatke i recepte. Ne će budućnost Crkve doći od onih koji se priklanjaju svakom vremenu i okolnostima, koji uporno i ustrajno druge kritiziraju, smatrajući sebe nepogriješivima, postavljajući sebe kao vrhunsko mjerilo života i ponašanja. Budućnost Crkve nije kod onih koji izabiru laganiji i ugodniji put, koji izbjegavaju žrtve i svjedočenje, kojima je sve baštinjeno nastrano i preživjelo te smatraju nepodnošljivim bilo što tražiti od čovjeka što ne stvara ugodu, što boli, što iziskuje odricanje, što sili da žrtvuje bilo što u životu.

Ako nam danas Bog izmiče ili ga jedva zamjećujemo, to je zato što bježimo od sebe, od dubine svoga bića, što smo površni, što smo omamljeni svojim provodima, zabavama, što nas mediji pune svojim površnim sadržajima. I tako naša intima ostaje neotkrivena. I ako je istina da se jedino srcem dobro vidi (Pascal, Mali Princ), nismo li odreda svi slijepi, jer tako malo srca unosimo u svoj svijet, u svoju vjeru, molitvu?

Svetci i svetost – cantus firmus kršćanskog života
Budućnost Crkve počiva samo na onima koji su spremni biti svetci i sveti. Crkva mora biti obilježena svetcima i svetošću. To je *cantus firmus* svih obraćanja velikih papa vjernicima i svijetu nakon Sabora. Isus promatra i vidi Boga tako reći 'iz prve ruke'. Stoga je on jedini posrednik između Boga i ljudi. Njegovo gledanje Očeve slave i božanske zbiljnosti jest izvor svjetla i nadahnuća za sve. Isus nije samo povijesni, on je trajno nazočni Krist u svojoj ljudskoj zbiljnosti i njegovo se svjetlo reflektira na sve, a iz njih se zrcali na sve ljude. Svetci pak nisu samo oni kanonizirani, na oltaru, nego su to neprebrojivi samozatjni pojedinci koji u tišini svoje

Ne treba nam Crkva vanjštine, vanjske pompe i slave, nego Crkva nutrine, intime, proživljenosti. Ne treba nam Crkva koja traži svoja politička prava ili snubi desna ili lijeva politička krila. U praksi je to neodrživo. Proces kristalizacije i pojašnjavanja stajat će je mnogih dobrih snaga, možda će Crkva biti siromašnija brojem, ali će to od nje učiniti Crkvu malenih i neznatnih.

sobe primaju zraku njegova sjaja i slave, koji trajno žive u iskustvu i ozračju života Boga. To su oni koji danomice hode za Isusom, Pastirom. I koji ga slijede, gledajući ga licem u lice, idući za njim, gledajući mu u leđa, kao nekoć Mojsije Gospodina.

I kao što je nekoć Mojsijevo lice zračilo zrake, isto se zbiva i s onima koji druguju i hode s Isusom Kristom. Ti pojedinci vide dublje i dalje od onih koji nude otrcane i preživjele fraze. Njihov pogled obuhvaća cijeli svijet, sve ljude. Nesebičnost čini čovjeka slobodnim. A nesebičnost se stječe jedino u svakodnevnom odricanju, u strpljivosti, u malim koracima, u svakodnevnom križevima. Čovjek zapravo u stvarnosti zna i vidi samo onoliko koliko je proživio, propatio, na svojoj koži iskusio. To se jedino usijeca trijano i duboko u dušu i srce, sve drugo je površinsko i prolazno.

Ako nam danas Bog izmiče ili ga jedva zamjećujemo, to je zato što bježimo od sebe, od dubine svoga bića, što smo površni, što smo omamljeni svojim provodima, zabavama, što nas mediji pune svojim površnim sadržajima. I tako naša intima ostaje neotkrivena. I ako je istina da se *jedino srcem dobro vidi* (Pascal, Mali Princ), nismo li odreda svi slijepi, jer tako malo srca unosimo u svoj svijet, u svoju vjeru, molitvu?

Crkva nutrine, ne vanjske slave
Ne treba nam Crkva vanjštine, vanjske pompe i slave, nego Crkva nutrine, intime, proživljenosti. Ne treba nam Crkva koja traži svoja politička prava ili snubi desna ili lijeva politička krila. U praksi je to neodrživo. Proces kristalizacije i pojašnjavanja stajat će je mnogih dobrih snaga, možda će Crkva biti siromašnija brojem, ali će to od nje učiniti Crkvu ma-

lenih i neznatnih. Sve treba svoje vrijeme, proces je doista dug i mukotrpan, upravo kao što to bijaše u vremenu prije Francuske revolucije. Onodobno bijaše popularno rugati se vjeri i dogmama, pa i kod samih crkvenih dostojanstvenika. U mnogih bijaše upitna čak i vjera u Boga, Božja opstojnost.

Podsjetimo kako je za prevrata pariški nadbiskup otpao od vjere i Crkve, priklonio se Revoluciji, zaniijekao Boga pri-rio žrtvu Razumu u Crkvi Naše Gospe, da bi na kraju i sam pod optužbom *ateizma* svršio na giljotini. Obnova nije izostala nakon tih strašnih potresa. Isto bi se moralo dogoditi i u ovo naše doba raznih previranja i prevrata. Treba nam trajnoga bistrenja kako bi Crkva, pounutrašnjena, zaronila u svoje dubine, svoje iskone, izvore, upravo onako kako se izrazio sveti Ivan Pavao II. u svome Rimskom triptihu: „Želiš li pronaći izvor - moraš plivati uzvodno - sve dalje i dalje, plivati, matici usuprot!”

To je zadaća današnjega vremena, imperativ trenutka. U svijetu do kraja proračunatu, kompjuteriziranu, uplanje-nu, do kraja tehnički ovladano, ljudi će se sve više osjećati osamljeno. Najednom će prepoznati i otkriti svoju bijedu i siromaštvo, strašnu samoću. Počet će tražiti zajednice vjernika kao nešto novo, kao novinu u svomu svijetu. Zajednice kao nadu, kao odgovor za kojim su uvijek čeznuli. I na kraju ćemo imati zajednicu vjernika. Ne Crkvu kao svjetovnu ili svjetsku veličinu, nego Crkvu vjere, nade i ljubavi. Ta Crkva ne će više biti politička veličina ili snaga, nego duhovni zavijčaj u koji se ljudi mogu skloniti te im podarivati nadu.

Svetci – bijela krvna zrnca u društvu

Netko se lijepo izrazio kako su svetci u pravilu osamljenici, idu gotovo uvijek u *geto*. Poglavitno misaoni i moralni. Daleko do buke svijeta, od nemoralne ulice. Svetci redovito *ustalasu* žabokrečinu. Podižu valove. Mojsije je iza sebe podigao valove. Isus je podigao veliko valovlje. Svetci su znali *ustalapati* vrijeme u komu su živjeli. Primjerice sveti Franjo. Pokrenuo je ondašnju Europu, moćnika ali i malenih ljudi. Valovlje redovito izbacuje na površinu ljudski otpad i smeće. Zna se što na površini pliva. Ono, naime, što nema specifične težine!

Zna to smeće često potopiti svetce, stvoriti od njih mučenike, ali svetci su nešto poput bijelih krvnih zrnaca u društvu. Uloga je bijelih krvnih zrnaca boriti se protiv uljeza i napadača te u toj borbi i ginuti. Povećani broj leukocita znak je ozbiljna poremećaja u organizmu. Leukociti izgaraju da bi spasili i sačuvali zdravlje. Isto čine i svetci. Izgaraju da bi spasili čovječanstvo od zaraze i propasti. Uloga je bijelih krvnih zrnaca stvoriti imunitet. Svetci su bijela krvna zrnca u društvu, oni su spasitelji društva. Netko se lijepo izrazio: *Ako vas nitko ne želi razapeti, ne radite svoj pravi posao. Odnosno, vaš posao nije istodobno i NJEGOVO posao.*

Svako ljudsko biće koje nosi na svome licu crte Boga jest stanovita *teofanija*, bogo-javljenje, i to lice skida sa srca bližnjega okoštale i nataložene naplavine. Svetac nosi u sebi odgovornost za druge. Čak i svjetovni mislioci, kao primjerice židovski mislilac E. Levinas, naglašavaju potrebu svetosti. Na jednom mjestu veli on kako on ne tvrdi da su ljudi sveti ili na putu do svetosti. On samo tvrdi kako se mora priznati u svakome čovječjem biću poziv na svetost kao vrijednost te to priznanje definira čovjekov *humanum*. Humanum treba (do)segnuti do nepomućena bitka, do samoga Boga. To je zadaća trenutka u kome živimo. U Crkvi i svijetu. Sve niže od Boga jest promašaj. ■

Kateheza na Mladifestu 2024. (I. dio)

Isusovi prijatelji

Kad smo odabrali geslo za duhovne obnove „Marija je uistinu izabrala bolji dio...“ (Lk 10,42), u svojim smo se katehezama često zadržavali na tome što je taj „bolji dio, jedini dio, najbolji dio“, ono što čovjek treba uvijek izabirati. Međutim nije nam nikako moglo promaći da se sve to dogodilo u jednom domu, u okviru jednoga lijepoga prijateljstva. Prijateljstva koje je očito bilo tako snažno da ga spominje i Luka u svome i Ivan u svome evanđelju. Obitelj Marte, Marije i Lazara bila je sigurno blizu Isusova srca, bili su jako dobri prijatelji da su zavrijedili da njihov spomen uđe i u Sveto pismo i u sam govor o Isusu. Stoga ne možemo to zaobići, a da ne progovorimo upravo o prijateljstvu. Mladi vole imati prijatelje, biti okruženi prijateljima i svatko čezne da ima onoga jednoga pravoga prijatelja kojem će moći sve reći, kojem će moći sve povjeriti. A taj prijatelj na prvome mjestu svi ma nama treba biti Isus, pa ćemo pokušati dokučiti što znači biti Isusov prijatelj.

fra
Zvonimir
Pavičić

Što znači kad kažem: „Isus je moj prijatelj. Želim biti prijatelj s njim.“? Često čujemo poticaje: uzmite Isusa za svoga prijatelja, neka vam Isus bude prijatelj, hodite s njim kroz svoj život. Moramo reći da to nije jedna sladunjava rečenica koja će biti lijepa, koja će nas ohrabriti na jedan trenutak ili za kratko

vrijeme uzdići naš duh, potaknuti nas da jedno vrijeme lijepo živimo, bogobojazno, nego je to rečenica koja treba biti duboko usadena u našem srcu, koja se treba ukorijeniti u naš život tako snažno da u svakome trenutku svojega života osjetim da je Isus uza me. Luka kad govori o ovom prijateljstvu, o njihovu susretu, on ovako kaže: „Dok su putovali, uđe u

jedno selo.“ Luka voli ovaj govor o putu. Isus je uvijek na putu, Isus uvijek negdje ide, naposljetku ide prema Jeruzalemu, prema svojoj proslavi, prema otkupljenju, prema izvršenju službe, zadaće koju mu je dao Otac. Isus je uvijek na putu. Ali na tom putu nije slijep za druge, nego on vidi i one koji su pored toga puta, on nekada skrene u neko selo, dođe kod

nekoga i donese radosnu vijest, donese vijest spasenja, otkupljenja, vijest ljepote Božje blizine. I tako dolazi u *neko selo*. Evanđelist Ivan će jasno reći: Isus je došao u Betaniju gdje su živjeli Marta, Marija i Lazar, ali Luka iz nekog razloga kaže *neko selo*. Kada u Bibliji susrećemo ovako neodređene pojmove, odnosno neodređena mjesta i osobe, onda je to na neki način poziv da mi sebe stavimo u to neko mjesto. I kad Isus dolazi u neko selo, mogu razmišljati o tome da Isus dolazi u moje selo, da Isus dolazi u moje mjesto, da Isus dolazi meni. Jako je važno da tamo gdje sam ja, gdje ja živim, da bude svima jasno da postoji barem jedna osoba koja svjedoči za Krista, koja je Isusov prijatelj i po kojoj će to selo, to mjesto biti prepoznato.

To čine mnogi sveci. Oni su se usudili pozvati Isusa u svoje mjesto. A nekako je najteže živjeti vjeru u svome mjestu, u svome kraju, u svome selu. Tu je najteže biti Isusov prijatelj i živjeti s njim. Najlakše je otići na jedno drugo mjesto i tamo biti prorok, ali je potrebno ostati u svome mjestu i tu svjedočiti Isusa, prijateljstvo s Isusom. To nije laka zadaća. Najteže je svjedočiti u svojoj obitelji, ali je potrebno, i to ne smijemo nikada zaboraviti. Mi u crkvi imamo divne primjere upravo toga kako su ljudi prihvatili Isusa u svome mjestu i onda je to mjesto postalo poznato. Pogledajmo samo svetog Franju Asiškoga. On nosi ime svoga grada. On je Isusa primio i od svoga mjesta učinio da ono bude prepoznato kao Isusovo. To treba učiniti svatko od nas: prihvatiti Isusa. Isus je uvijek na putu. Isus i danas hoda ovom zemljom. Hoda po svećenicima, po ljudima koji propovijedaju njegovu riječ, hoda ovom zemljom, stalno je na putu, stalno radi, stalno je zauzet oko spasenja, stalno obilazi sela, obilazi mjesta i traži tko će ga primiti, tko će ga ugostiti, tko će biti njegov prijatelj. A onaj koji ga ugosti, koji će postati njegov prijatelj, njega će Gospodin proslaviti.

Kad je Isus došao u to selo, kaže Luka, neka žena imenom Marta primi ga u svoju kuću. Marta. Možemo njezino ime prevesti kao Gospodarica. Marta – Gospodarica, ona je gazdarica kuće, ona je prva. Ona je ona koja prima u kuću, koja uređuje život obitelji. Ona isto tako odlučuje hoće li Isusa primiti ili ne. A Luka nam lijepo piše, jednostavno: Neka žena imenom Marta primi ga u svoju kuću. Bog je svima nama dao slobodnu volju da ga u ljubavi primamo. Bog nije neka osoba koja će

Dobro je sebe upitati: prepoznajem li Isusov glas? Kako ću prepoznati Isusov glas? Odgovor je jednostavan i jasan: ako budem dobar s njim, ako budem s njim provodio vrijeme, ako budem čitao Sveto pismo, ako se budem hranio njegovom riječju, ako budem išao redovito na svetu misu, ako budem rastao u vjeri, onda ću prepoznavati Isusov glas i uvijek ću ići za njim.

nas zastrašivati, koja će ulijevati strah u naš život i u tom strahu nas zarobiti i reći: „Moraš me primiti u svoju kuću, moraš me primiti u svoj život!“ Bog nije takav. Bog daje slobodnu volju. Mogli bismo reći kako bi nam bilo bolje da nemamo te slobodne volje. Onda bismo svi znali da trebamo ići s Bogom. Ne bismo imali opasnost od toga da ga izgubimo, da promašimo smisao svojega života. A zašto nam je Bog dao slobodnu volju? Zašto želi da mi odlučujemo, a ne on?

Bog je sve nas i čitav svijet stvorio iz ljubavi. I sveti Ivan će reći jednostavnu definiciju Boga – Bog je ljubav – i to je najljepša definicija Boga – Bog je ljubav. I nama je dao slobodnu volju da ga mi u ljubavi prihvatimo. Ne iz straha, ne zbog moguće kazne da ću završiti u paklu. Bog želi da ga ja prihvatim iz ljubavi. I zapravo je ljubav ono što otvara ta vrata mojega srca, mojega života, da Gospodin može ući. Ljubav je jedini ključ. Ali je potrebno da se odlučimo na ljubav. Marta, rekli smo, znači gospodarica. Zanimljivo je kako se uvijek u Bibliji nađe neka igra riječi. Marta koja je gospodarica svoje kuće, gospodarica svoje obitelji, ona koja odlučuje, ona treba izabrati Isusa za Gospodara svojega

života. Ona koja je gospodarica ovdje na zemlji, ona se treba iz ljubavi pokoriti Gospodinu i priznati ga Gospodarom svojega života i svega onoga što ima te mu otvoriti vrata svojega doma. To ona i čini. Iako je možda vidimo u negativnom svjetlu, Marta ipak prima Gospodina i priznaje ga Gospodarom. Isus svetom Ivanu u Knjizi Otkrivenja upravo govori u opomeni crkvama i opomeni crkvi u Laodiceji govori jednu lijepu rečenicu: „Evo stojim na vratima i kucam. Ako tko čuje moj glas i otvori vrata, ući ću k njemu i večerati s njim i on sa mnom.“ Dakle Isus stoji pred vratima i kuca. Nema nasilja. Traži dopuštenje. Potrebno je čuti glas Isusov.

Mi dobro raspoznavamo glasove svojih najbližih, svojih prijatelja, glas je nešto po čemu se raspoznavamo. Isto tako učenici prepoznaju Isusov glas. To nam Isus govori u prisposobi o dobrome pastiru: „Ovce moje slušaju glas moj.“ Dobro je sebe upitati: Prepoznajem li Isusov glas? Kako ću prepoznati Isusov glas? Odgovor je jednostavan i jasan: ako budem dobar s njim, ako budem s njim provodio vrijeme, ako budem čitao Sveto pismo, ako se budem hranio njegovom riječju, ako budem išao redovito na svetu misu, ako budem rastao u vjeri, onda ću prepoznavati Isusov glas i uvijek ću ići za njim. Sjetite se dana uskrsnuća kad je Isus uskrsnuo i pojavio se u proslavljenom tijelu pa ga učenici nisu odmah mogli prepoznati. Na dan uskrsnuća Marija Magdalena je bila u vrtu gdje je bio grob, plakala je jer je vidjela da nema tijela njezinog Gospodina. Svi znamo što je bilo s Marijom Magdalenom, kako ju je Isus oslobodio zlođuha. Isus joj je podario novi život, a ona je od onda bila uz njega kao vjerna učenica. Ona poznaje njegov glas, ali ga sada ne prepoznaje po tijelu. Gleda ga, ali ne prepoznaje jer ima proslavljeno tijelo. Isus je pita: „Ženo, što tražiš?“ Obraća joj se sa „ženo“. A ona ne prepoznajući ga, govori mu: „Gospodine, ako si ga ti uzeo, reci mi gdje je.“ I onda ju Isus pozove imenom i kaže: „Marijo.“ I čim je Isus izrekao njezino ime, ona odgovara: „Učitelju!“ Čim je Isus izgovorio njezino ime, ona prepoznaje njegov glas. Ona zna kako ju je Isus zvao, kako ju je Isus po imenu izbavio od sigurne smrti i kako joj je podario novi život i ona mu vjeruje i ide za njegovim glasom i tu se rađa prijateljstvo koje nitko neće moći raskinuti. Kakav sam ja prijatelj s Isusom? Prepoznajem li njegov glas? Trudim li se uopće čuti, slušati njegov glas da ga mogu u svakom trenutku svojega života prepoznati? ■

U borbi za nebesko ne zaboraviti zemaljsko!

fra
Antonio
Musa

Foto: Arhiv ICMM

Jedna od temeljnih odrednica kršćanske vjere njezina je temeljenost u jedinstvenom razumijevanju odnosa duha i materije. U ranim stoljećima Crkve upravo se o ovoj dimenziji vjere u Isusa Krista mnogo raspravljalo. U Crkvi su naime bili prisutni glasovi koji su govorili kako je sve što je došlo od zemlje bezvrijed-

no, uključujući i ljudsko tijelo, a da je vrijedno samo ono što nije uprljano zemaljskim, ono duhovno koje poznaje samo vječnost. Ipak, na raskrižjima ranih stoljeća Crkva je zaključila kako je ovo krivo naučavanje. Bog doista voli duh, ali Bog ne prezire ni materiju. Čak štoviše, Bog će i materiju otkupiti, Bog i naše ljudsko tijelo želi uskrsnuti na novi život.

Jer, ako Bogu tijelo nije drago, kako onda objasniti da se Bog sam utjelovio, postao čovjek i na sebe uzeo potpuno iskustvo čovjekove osobe.

Kroz duga stoljeća Crkva je uspijevala sačuvati ravnotežu između ove dvije stvarnosti: duha i materije. Iako je u nekim dijelovima svoje povijesti duhovno nadvladavalo, vjera u uskrsnuće tijela

sačuvala je živom svijest o svetosti tijela. Zato Crkva i u ovo naše vrijeme hrabro i ustrajno progovara o svetosti čistoće i braka, o tijelu kao hramu Duha Svetoga, o važnosti borbe za svaki ljudski život, nerođenog i rođenog, o dostojanstvu ljudske osobe u njezinoj starosti. Crkva uvijek na umu ima da Bog ljubi cjelovitog čovjeka i da Bog ne prezire materiju.

U proteklih nekoliko desetljeća svjedočili smo pak stanovitom odmaku

U proteklih nekoliko desetljeća svjedočili smo pak stanovitom odmaku od duha i stavljanju naglaska na tijelo. Moderne misaone revolucije, vođene isključivo ideološkim obrascima koji odbacuju temeljno kršćansko razumijevanje čovjeka, promijenile su sliku svijeta. Svijet je tako postao mjestom gdje sve što ima korijen ili pak samo prizvuk duhovnoga biva odbačeno. Svijet se ruga kada mu se govori o svetosti bilo čega što nije u središtu njegova aktualnog ideološkog obrasca.

čega što nije u središtu njegova aktualnog ideološkog obrasca. Desetljećima su se primjerice različiti aktivisti borili za tobožnja prava žena. U toj borbi prihvaćali su postavke isključivo jedne ideološke matrice i borba za prava jedne skupine počela je ugrožavati druge skupine, poput nerođenih. Međutim, budući da se odustalo od one antropološke supstance koju je svijetu darovalo kršćanstvo, danas svjedočimo paradoksu u kojem oni koji su desetljeća potrošili u borbi za ženske slobode sada moraju šutjeti dok gledaju kako žene bivaju orobljene svojih muka, svojega truda i svojega talenta na brojnim sportskim pozornicama svijeta gdje im medalje i prva mjesta otimaju biološki muškarci. Revolucija je još jednom progutala svoju djecu i tjelesno je, ubivši duhovno, porazilo samo sebe.

U ovo naše vrijeme događa se jedan novi razvoj situacije. Naime, kako je to dobro primijetio francuski filozof Fabrice Hadjadj, svijet se nalazi u *kroničnoj krizi*. Svijet je naime ušao u etapu *obrnutih bitki*. Sve češće u svijetu se naglasak stavlja na duhovno, ali duhovno koje je u potpunosti odvojeno od materijalnoga i razumskog. Vidimo to na svakom koraku. Televizije, internetski portali, novine su prepune različitih mistika, čitača sudbine i nekakvih proroka. Svijet srlja u ludilo paranormalnoga. Postoji tako cijeli jedan paralelni svijet u kojem ljudi idu u potragu za tzv. opsjednutim kućama, zgradama, mjestima i sl. U želji da se iskusi duhovno, jer samo tjelesno čovjekovoj duši nije i nikada ne će moći biti dovoljno, brojni pojedinci i skupine započinju koristiti opijate i svakojaka sredstva koji im omogućuju susret s tobožnjim onostranim. Ovakav stil života ostavlja pak ranjene duše, gladne smisla i žedne susreta, kojima treba navijestiti Boga koji je u isto vrijeme Duh, ali se jednom u povijesti utjelovio i koji žudi da čovjeku koji je obilježen svojom tjelesnošću daruje i svoju vječnost.

U jednom ovakvom kontekstu pitamo se što Crkva može učiniti. Hadjadj će reći: „Zadaća je Crkve u prvom redu objavljivati Boga, no ona je sve više prisiljena braniti čovjeka, Ona je nositeljica natprirodnoga, no sve se više osjeća dužnom zaštititi prirodno. Ona je prisutnost Vječnoga, a sve više služi kao jamac vremenitoga. Ona je hram Duha, a sve se više pokazuje kao Čuvarica tijela, spola, čak i materije. Ta strahovita situacija, u kojoj ništa

nije samorazumljivo, doista je zastrašujuće iznimna jer u njoj sve mora nanovo započeti od Boga.“ Uloga Crkve je dakle vratiti se natrag Bogu, vratiti se natrag biblijskoj vjeri i kršćanskoj antropologiji koja u čovjeku, muškarcu i ženi, vidi sliku Božju, sliku koju Bog želi dovesti do savršenstva u uskrsoj proslavi. Crkva zato mora, kako to Hadjadj reče, braniti potpunoga čovjeka, njegovu tjelesnost i ovezanost. Ona mora progovarati svijetu o onome prirodnome, o ljubavi muškarca i žene, o braku i obitelji, o potrebi iskrenih međuljudskih odnosa, o međusobnom povjerenju i poštovanju svake ljudske osobe. Crkva mora hrabro svjedočiti da u Bogu i vremenito može biti proslavljeno u vječnosti, da i tijelo u Kristu može i mora uskrsnuti na novi život. Ona mora sebe trajno vraćati natrag k Bogu i u tom povratku i ljude upućivati na jedini izvor života.

Proveo sam ovih dana neko vrijeme u Međugorju. Vidjevši tolike hodočasnike kako se u tišini penju međugorskim brdima, vidjevši tolike svećenike kako ustrajno satima ispovijedaju, i vidjevši tolike vjernike koji po vrućini sudjeluju na svetim misama, uvjerio sam se kako je u međugorskoj duhovnosti jasna ravnoteža duha i materije. Ovo nas mjesto podsjeća da smo mi vjernici duha i tijela. Ne čudi onda da u Međugorje hrle toliki koji upravo pronalaze Crkvu koja autentično brani čovjeka i sve ono prirodno u njemu, njegovo tijelo i njegov

Proveo sam ovih dana neko vrijeme u Međugorju. Vidjevši tolike hodočasnike kako se u tišini penju međugorskim brdima, vidjevši tolike svećenike kako ustrajno satima ispovijedaju, i vidjevši tolike vjernike koji po vrućini sudjeluju na svetim misama, uvjerio sam se kako je u međugorskoj duhovnosti jasna ravnoteža duha i materije.

spol, njegovu dušu i njegovu vječnost. Osobito je poticajno vidjeti tolike obitelji koje upravo ondje, pod milosnim Marijinim zagovorom, traže svoj mir te zaštitu ovih i ovakvih vrijednosti u svijetu koji ne ljubi ono što je njima sveto.

Veliki hercegovački franjevac fra Rufin Šilić na jednom je mjestu komentirao uznesenje Marijino na nebo i odlazak prvih astronauta u svemir pa je primijetio kako je astronautsko nebo prazno, a nebo u koje odlazi Gospa, nebo u koje mi vjerujemo, je puno Boga. Uistinu, naše je nebo puno Božje blizine, ali ne zaboravimo da je i zemlja kojom kročimo puna Božje prisutnosti. U borbi za nebesko, ne zaboravimo zemaljsko! ■

„Obratite se jer približilo se kraljevstvo nebesko!“ (Mt 3,2)

Za razliku od bogova antičkog ili istočnjačkog svijeta koji su i sami podložni dobrim i lošim osobinama ili hirovima, naš, judeo-kršćanski Bog jest apsolutno Dobro. On je počelo svega reda, zakonitosti, sklada, mira, radosti, ljubavi, života... Njegov Duh i njegovo Kraljevstvo odraz su cijeloga Njegova bića. I čovjek je na početku bio dio tog Raja, a onda je popustivši napasti, zgriješio, i u svom srcu otvorio jedna velika vrata za duhove Zloga koji su počeli nadirati na zemlju i ovdje stvarati svoje zlo kraljevstvo nereda, kaosa, uništenja, nemira, mržnje i smrti... Borba između ova dva kraljevstva traje, ali tek Kristovom smrću čovjek se mogao početi suprotstavljati zlome i zatvarati vrata grijeha u svom srcu, jer je Isus na križu pobijedio, otkupio i popravio svu neposlušnost, sebičnost, izopačenost palog čovjekova tijela, a svojom krvlju platio i poništio cijenu prokletstva koju donosi grijeh. U žrtvi Isusovoj, u njegovu lme, snagom Njegove krvi, čovjek sada ima vlast otjerati sile zla i opečatiti duhovne i materijalne prostore za Kraljevstvo nebesko.

Paula Tomić

I Gospa nas podsjeća na postojanje ovih dviju duhovnih stvarnosti dobra i zla, Boga i Sotone (usp. „Dobro i zlo se bore i žele prevladati u svijetu i srcima ljudi.“ poruka 25. 8. 2024.). Sotona je ostao strašno ljut i povrijeđen kada je svladan od Boga, morao zauvijek izaći iz Božjeg kraljevstva. Od tada čini sve što je u njegovoj moći kako bi ponovno osvojio raj i učinio ga svojim kraljevstvom smrti i uništenja te zasjao na Božje prijestolje. U ovom duhovnom ratu (koji zapravo stoji u pozadini svih svjetskih zbivanja), čovjek je taj koji svojim obraćenjem, svetošću, molitvom i postom može zatvarati i zaustavljati planove Zloga, a širiti Božje kraljevstvo. Zato Gospa od samih početaka svojih ukazanja poziva na obraćenje, na post i molitvu. Gospa, kao najveća pomoćnica svoga Sina, hrabri, odgaja i štiti Njegovu vojsku – ljude koji žele svim svojim srcem služiti Bogu, staviti Boga na prvo mjesto i poštovati Božje, prirodne zakone.

Gospa nam u zadnjoj poruci kaže da imamo povjerenje u Boga Stvoritelja (usp. „Vi budite ljudi nade i molitve i velikog povjerenja u Boga Stvoritelja kojemu je sve moguće.“ poruka 25. 8. 2024.). Bog je Stvoritelj koji je sve učinio iz ničega i u te-

nutku stvaranja načinio je ujedno i zakone prema kojima priroda i čovjek funkcioniraju. Ako ih čovjek bude vršio, on će živjeti i širiti svoju vlast na zemlji (usp. Pnz 4, 1-2, 6-8). Samim time stvari se ne događaju stihijski, kaotično, već su uređene, imaju zakonitost i događaju se s određenom kauzalnošću. Ali čovjek ne vrši Božje zakone i zato nema blagoslova života (vidimo kako narodi Evrope izumiru, sve više ljudi je sterilno, sve više iznenada umire). Za razliku od njega, priroda je postojana u poštivanju pravila. Zbog toga je u prirodi jasnija i primjetljivija Božja prisutnost, sklad, red i zakonitosti Kraljevstva nebeskog. Zbog toga Gospa ovdje u Međugorju često poziva da idemo u prirodu jer ćemo tamo lakše susresti Boga Stvoritelja.

Sotona koji je uspio srušiti čovjeka i namamiti ga da on sam sebe stavi na mjesto Boga i počinje mijenjati Božje zakone i izmišljati svoje, unio je i veliki nered i zakone smrti u svoj život: raspad obitelji, zamjena ili brisanje uloga muškarca i žene koji za posljednju imaju tolike rodne disforije, poremećaje osobnosti, psihičke i mentalne probleme, porast nasilja, nasilna smrt nerođenih i starih osoba... Na velika vrata čovjek pušta demone smrti u ovaj svijet i time potpomaže širenju kraljevstva Sotone.

Posebno veliki okultni oltari Sotone preko kojega ulaze demoni smrti u svijet su abortusi: namjerno ubijanje nevinih u utrobama majki koje su stvorene da bi davale život. Nije slučajno da svi liječnički kandidati za najveće političke funkcije kao svoj zaštitni znak postavljaju upravo omogućavanje pobačaja. Tako npr. Kamala Harris, kandidatkinja za predsjednicu SAD-a, podupire pobačaj do trenutka rođenja i nakon rođenja ako dijete ima neki zdravstveni problem, a u svojoj kampanji dok drži govor, ispred dvorane parkiran je autobus u kojem se ženama omogućuje slobodni pobačaj. Mise Zloga, za kulturu Zloga.

S druge strane, najveća vrata na koja u svijet ulazi snaga dobra, života, ljubavi i žrtve jest euharistija. Kroz nju se duše hrane Bogom. I zbog toga euharistija najviše smeta Zlome i najveći plan nove globalističke religije ide baš u pravcu dokidanja misne žrtve. Ovaj program mogli smo tako jasno vidjeti na otvaranju (izrugivanje Posljednjom večerom) i zatvaranju (prazna pokaznica u kojoj plešu demoni, a Antikrist se spušta s nebesa) Olimpijskih igara, svojevrsnog manifesta masonsko-okultne-sotonističke elite koja vlada svijetom.

Gospa nas zato moli da budemo budni. Da postanemo svjesni da je naš život na zemlji duhovna bitka za širenje Božjeg Kraljevstva: da je Isus zbog toga došao uvodeći u rat sve svoje svece, anđele i crkvu na zemlji. Ovaj se rat vodi pojedinačno i zajednički. Pojedinačno, svatko treba raditi na čišćenju srca od svakoga zla, grješnih navika i grijeha – bilo koje mogućnosti da se za njih zakače vojnici Zloga. Ovaj unutarred za plod će imati i red u glavi, a onda i red u odnosima te red oko nas. Male stvari koje se čine s ljubavlju, svakodnevna služenja, čišćenja, uljepšavanja, sitnice kojima nekog usrećimo, učinimo svijet ili trenutak ljepšim... način su na koji se širi Božje kraljevstvo. Tamo gdje je red, sklad, mir... tamo Sotonu jako žulja i mora pobjeći – svjedoči i Francesco Vaiasuso u svojoj knjizi „Moje opsjednuće – kako sam se oslobodio 27 legija demona“. Sotona se jako bojava duša koje su ponizne, jednostavne, čiste, koje mole krunicu, litanije, u malenosti služe s puno ljubavi. Takve osobe su Francescu bile najveći egzorcisti.

A zar to nije ono što Gospa od svakoga od nas traži kad kaže da želi „da budemo radost za sve one koje susrećemo!“ (usp. poruka 25. 8. 2024.). Kako ćemo biti radost, nego da tjeramo demone koji nose strah, tugu, nered, razaranje... svojim čistim i obraćenim srcem, svojom molitvom i postom (kojima slabimo grešno tijelo, a jačamo duh), svojim nastojanjem oko toga da budemo sveti.

Tako nam pomogao Bog i Djevica Marija, neka ožive u nama sve sakramentalne milosti koje smo primili i koje primamo, da shvatimo kolika je neizmjerena snaga u lmenu i Predragocjenoj krvi našega Otkupitelja i svojim životom, riječima i djelima počnemo živjeti ono na što smo kao kršćani pozvani, navješćivati drugima: „Obratite se jer približilo se kraljevstvo nebesko!“ (Mt 3,2). ■

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

fra Zvonimir Pavičić o poslanju centara mira u svijetu

MEDUGORJE nema zemaljskih granica

Prvi put na ovogodišnjem Mladifestu svoje štanove su imali centri mira iz različitih zemalja svijeta. O cilju i zadatku njihova osnivanja i poslanja, progovorio je međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić. Njegov osvrt donosimo u cijelosti:

„Štanovi koje možete posjetiti na livadi pokraj crkve predstavljaju centre mira koji su osnovani u svijetu, a koji su povezani zajedno sa župom Međugorje, s našim Informativnim centrom, odnosno sa svime onime što mi ovdje radimo.

To su Centri za španjolsko govorno područje: za Španjolsku i za Južnu Ameriku. Također je tu novoosnovani centar za englesko govorno područje, osobito za Sjedinjene Američke Države, zatim Njemački centar za Njemačku i Austriju, Češki Centar, Centar za istočne zemlje, za Ukrajinu.

Što je bit tih centara?

Njihova bit i njihova zadaća je upravo da prenose poruku Međugorja, da približe ljudima ono što se u Međugorju događa, da uče ljude moliti kako se moli u Međugorju. Jer puno hodočasnika kad bi došlo u Međugorje još od samih početaka, željelo je zauvijek ostati u Međugorju. Zašto? Zato što im je bilo lijepo moliti, uživali su ovdje u Međugorju u ovoj atmosferi gdje ti na svakom koraku vidiš čovjeka s krunicom u ruci, s Biblijom u ruci koji ide rado na večernji molitveni program, na misu, na klanjanje... Poželiš uistinu živjeti stalno u takvome okruženju. No potrebno se vratiti doma, potrebno se vratiti svojoj obitelji, poslu, obavezama... jer nikada nije dobro bježati! Tko god bježi od problema, nikada ne će uspjeti pobjeći jer problem najčešće leži u nama samima, a od sebe ne možemo nikada pobjeći. Zato se moramo suočiti s problemom i zato je uvijek potrebno i otići iz Međugorja.

Prava dinamika hodočašća se sastoji u tome da se dođe ovdje kako bi se nahranilo duhovnom hranom, dobila duhovna energija, dobio mir i sve ono što nam Gospodin daje. Onda se vratiti kući kako bismo mogli djelovati u svome okruženju. U svojoj obitelji, na svome radnome mjestu, u svome gradu, u svojoj župnoj zajednici naviještati taj mir i svu tu ljepotu koju smo susreli ovdje u Međugorju.

Upravo je to zadaća ovih centara mira: oni pokrivaju veliki broj država i u tim državama oni su kao jedni koordinatori koji organiziraju susrete koji promoviraju međugorsku duhovnost.

Kako izgledaju ti međugorski susreti?

Veoma jednostavno, evo upravo kao Mladifest. Ili kao jedan molitveni susret ovdje u Međugorju. Bio sam pozvan na nekoliko takvih susreta u Ukrajinu, u Engleku, u Irsku, prošle godine sam također bio u Latinskoj Americi, Paragvaju, Urugvaju, Boliviji i nedavno u Meksiku. I što se radi na tim susretima? Organiziraju se vikendi ili se uzmu neki posebni dani kada se ljude okupi i jednostavno se prenese ovaj molitveni program iz Međugorja. Obično bude jedna kateheza, jedan poticajan govor, bude nekoliko svjedočanstava, moli se krunica, slavi se euharistija, klanjanje, procesija s Gospinim kipom i uistinu to bude na izgradnju čitave jedne zajednice.

Sjećam se kad sam bio u Paragvaju koliko me dodirnula vjera tih ljudi, osobito ljudi iz Paragvaja koji možda nikada ne će moći doći u Međugorje. Bilo je toliko ljudi koji su siromašni koji ne mogu sebi priuštiti tako jedno daleko putovanje u Međugorje, koji nikada ne će doći u Međugorje, ali ipak u svom srcu osjete duh Međugorja, osjete ljepotu Gospine blizine i sve ono što Međugorje kao molitveno mjesto nudi. Koliko sam bio iznenađen i dirnut upravo tim ljudima koji nikada nisu bili u Međugorju, a imaju duh Međugorja, kao da žive u Međugorju upravo

Prava dinamika hodočašća se sastoji u tome da se dođe ovdje kako bi se nahranilo duhovnom hranom, dobila duhovna energija, dobio mir i sve ono što nam Gospodin daje. Onda se vratiti kući kako bismo mogli djelovati u svome okruženju. U svojoj obitelji, na svome radnome mjestu, u svome gradu, u svojoj župnoj zajednici naviještati taj mir i svu tu ljepotu koju smo susreli ovdje u Međugorju.

zbog tih centara mira koji im prevode Gospine poruke, koji im daju te poruke, koji izvještavaju o događajima koji se događaju u Međugorju, koji prate molitveni program preko naših YouTube kanala koji mogu slušati u prijevodu na svoj jezik. I oni svaki dan prate molitvu iz Međugorja.

Međugorje nema granica

Kad sam prije nekoliko godina kao župni vikar češće predmolio krunicu na večernjem molitvenom programu, onda mi nije bilo zanimljivo najavljivati otajstva krunice na više jezika. Nisam baš toliko dobar s jezicima, pa sam odustao i najavljivao sam otajstva samo na hrvatskome jeziku. Dok me jednog dana nije susrela jedna gospođa koja živi na Floridi u Sjedinjenim Američkim Državama. Pristupila mi je i fino me pozdravila, zahvalila na svemu što činimo i rekla kako ona skoro svaki dan s nama moli krunicu, sluša propovijed na misi, naše kateheze koje prenosimo i budući da se krunica ne prevodi kao što se prevodi misa, zamolila me jednu stvar, rekla je „Velečasni, ako možete ipak kad navješćujete otajstva krunice, ako možete ipak reći koje je otajstvo na još kojem jeziku, na primjer na engleskom, tako da i mi koji molimo on-line iz stranih država, znamo koje se otajstvo moli, koje se otajstvo razmatra i da tako možemo sudjelovati u molitvi krunice“.

Tu sam zapravo vidio kolika je veličina Međugorja! Da Međugorje zapravo nije samo ono što je ovdje na konkretnom mjestu, da Međugorje i nema nekih svojih granica nego da Međugorje upravo po trudu dobrih ljudi koji su dali svoj život, koji ništa od toga ne primaju materijalno, nego daju sebe, svoje vrijeme i sve svoje darove stavljaju u službu širenja evanđelja i u službu širenja Gospine poruke iz Međugorja, da ona stigne do onih ljudi u udaljenim krajevima. I zanimljivo je onda kad dođete u tako udaljene zemlje, da vas tamo oni znaju, da vas prepoznaju, znaju vam ime, sve znaju, jer oni prate redovito večernji molitveni program iz Međugorja.

Možda i ti možeš pomoći?

Možete se raspitati ima li u vašoj državi jedan takav Centar, ima li u vašoj državi jedna podružnica koja bi mogla surađivati s drugim centrima i tako poruku Međugorja prenositi i u vašu državu. Ako nema, možda možete vi biti ti koji će započeti s ovom misijom i tako biti Gospini apostoli, Gospine proizvedne ruke. Jer smisao ovih centara nije promoviranje nekoga, nego navješćivanje evanđelja i da navijesti ono što Međugorje pokušava i što čini sve ove godine, da ljude privede Bogu u molitvi, ljepoti Božje blizine, da pokaže kako je lijepo biti u Božjoj blizini i da sve ono što osjetimo ovdje u Međugorju, da se to može živjeti i u vašim župnim zajednicama.

Želio bih potaknuti svakoga od vas da u svojoj župi započne nešto takvo. Međugorje nije ništa novo, nije ništa strano što prije nije bilo u Crkvi. Međugorje je ono što bi svaka župa trebala imati: molitvu krunice, redovite kateheze da ljudi rastu u vjeri, da iznova produbljuju svoju vjeru, svete mise, klanjanje... Evo volio bih uistinu kad bi svako od vas započeo nešto takvo u svojoj župi. Mnogi dođu nama u Međugorje i žele ovdje biti, živjeti, volontirati, raditi, biti na službi u Međugorju, ali mi često kažemo: Lako je to sve činiti u Međugorju, lako je to sve činiti ovdje, ali je puno zahtjevnije to činiti u svojoj župnoj zajednici u svome gradu. Vjerujem da se slažete s tim da ipak nije lako i isto činiti nešto tako u Međugorju i nešto tako u svojoj župnoj zajednici, s ljudima koji te znaju, koji te vidaju svaki dan, koji znaju tvoje vrline i mane, ali nitko se ne može zatvoriti u sebe, nego moramo uvijek gledati onoga pored nas i rasti zajedno s drugima u vjeri. ■

Fra Zvonimir Pavičić sudjelovao na međugorskim molitvenim susretima u Engleskoj

Međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić nedavno je boravio u Engleskoj na poziv Međugorskog vijeća za Englesku i Wales, gdje se susreo s hodočasnima koji dolaze u Međugorje i koji su iz prve ruke htjeli najnovije informacije iz Međugorja te ugostiti međugorskog župnika.

„Bile su manje skupine ljudi. U Engleskoj nema puno katolika, ali se odazovu na ovakve susrete. Međugorsko vijeće za Englesku i Wales oformilo se početkom ukazanja, govorili su mi kako je bilo prije, nekad je tamo dolazio fra Slavko Barbarić... Ove susrete organiziraju duže od dvadeset godina, u počecima su morali tražiti najveće dvorane u Londonu kako bi svi koji žele mogli biti na tim događajima. Sada su to manji događaji po župama, gdje su nas jako lijepo primili“, rekao je.

Program je bio intenzivan od deset sati ujutro do 18 sati, govorio sam o Gospi, o Međugorju, predslavio sam misu, a za vrijeme stanke bila je prilika da se bolje upoznamo. Svi ti susreti za mene su bili obogaćujući, nadam se da su i za njih. Na kraju je bilo klanjanje i blagoslov s Presvetim oltarskim sakramentom. Bilo je lijepo i intenzivno druženje“, rekao je fra Zvonimir koji je posjetio i Gospino svetište Walsingham.

Fra Zvonimir je posjetio nekoliko župa u Londonu, a prva je bila župa svete Marije u Londonu gdje je nakon kateheze predslavio i svetu misu.

„Nekad je to bilo veliko Gospino svetište, a nakon raskola s Rimom, odnosno katoličkom crkvom cjepkalo se i to je danas svetište koje većim dijelom pripada anglikancima. Manjim dijelom je to katoličko svetište u koje katolici rado dolaze.

Nakon Cambridgea, prošle godine međugorski župnik ovoga je puta posjetio Oxford, gdje je u župi sv. Antuna Padovanskog održan molitveni program.

„Prošle godine smo bili u Cambridgeu pa su organizatori šaljivo rekli moraš sad i u Oxford. Najprije smo otišli u mjesto Littlemore. Tu smo obišli kuću u kojoj je boravio i u kojoj se krstio svetac katoličke crkve John Henry Newman. Potom je slijedio obilazak sveučilišta na Oxfordu. Nakon obilaska upriličen je međugorski susret s krunicom, nagovorom, litanijama, misom i klanjanjem. Htio bih naglasiti kako naši domaćini imaju i svoje redovite duhovne obnove i molitvene susrete s programom sličnim kao i u Međugorju, na kojima prenose svoja svjedočanstva Međugorju. Na ovim sam susretima vidio dosta onih koji su u Međugorju bili na seminaru posta i molitve. Svjedočili su kako su im ti seminari posta i molitve bili jako plodonosni i da će se javiti i sljedeće godine. Stoga bih htio potaknuti sve hodočasnike da se odazovu na te seminare, a program za svoje jezike mogu pronaći na našoj web stranici“, rekao je fra Zvonimir. ■

Župa sv. Jakova apostola Međugorje i Informativni Centar Mir Međugorje obavještavaju medije i zainteresiranu javnost da je na svim molitvenim prostorima župe zabranjeno audiovizualno snimanje i fotografiranje u dnevno-političke svrhe ili bilo koje druge svrhe koje su nespojive s duhovnom svrhom. Informativni Centar Mir Međugorje je nositelj ekskluzivnog prava na snimanje audiovizualnih djela i fotografija na svim molitvenim prostorima župe, zbog čega je za audiovizualno snimanje i fotografiranje u duhovne svrhe neophodno prethodno pribaviti odobrenje Informativnog Centra Mir Međugorje, Gospin trg 1, Međugorje, e-mail: mir@medjugorje.hr.

Promjena satnice molitvenog programa u Međugorju

Od nedjelje 1. rujna mijenja se satnica molitvenog programa u Međugorju. Večernji molitveni program počinje krunicom u 17 sati, a sveta misa je u 18 sati. Molitva krunice na Podbrdu bit će nedjeljom u 14 sati, a križnog puta na Križevcu petkom u 14 sati. Klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu utorkom i četvrtkom bit će u 19 sati, a subotom u 21 sat. Čašćenje Kristova križa je petkom od 19 do 20 sati. ■

Statistike za kolovoz 2024.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 325 000
Broj svećenika koncelebriranih: 9582 (309 dnevno)

Šahisti iz Ruščice kod Slavenskog Broda u Međugorju

Članovi Šahovskog kluba „Ruščica“ iz Slavenskobrodskog prigradskog naselja Ruščica u kolovozu su dvadeseti put hodočastili u Međugorje. Tom prilikom su sudjelovali i na pojedinačnom šahovskom turniru „Međugorje 2024“.

Među deset igrača najuspješniji je bio majstorski kandidat Mato Opačak iz Šahovskog kluba Ruščica koji je iz pet kola osvojio četiri boda, drugo mjesto je pripalo Ivanu Čoriću iz Šahovskog kluba Brotnjo-Čitluk, BIH s

osvojenih tri i pol boda i treći je bio Pejo Martić s osvojenih isto tri i pol boda iz Šahovskog kluba Brestovac-Brestovac. Kod juniora najbolji je bio Ivan Čorić ŠK Brotnjo-Čitluk, BIH

dok najbolji kadet je bio Ivan Anđelo Jerković iz ŠK Brotnjo-Čitluk, BIH.

Šahisti su s članovima svojih obitelji redovito sudjelovali u večernjim molitvenom programu te molili krunicu na Brdu ukazanja i križnom putu na Križevcu. ■

U Međugorju osjećam mir i Gospinu prisutnost

U Međugorju je tijekom cijele godine veliki broj hodočasnika pa i tijekom mjeseca rujna. U ovom mjestu molitve i mira ovih dana borave mnogi hodočasnici iz Italije, Poljske, Sjedinjenih Američkih Država, Španjolske, Francuske, Njemačke, Hrvatske, Bosne i Hercegovine... Kod Gospina kipa na Brdu ukazanja susreli smo veću skupinu vjernika, koji su u Međugorje došli iz Sjedinjenih Američkih Država. Kako su nam rekli, svi do jednog su ovdje na hodočašću po prvi put. S njima je kao duhovna pratnja došao i svećenik Eric Ritter koji je već dugo godina planirao dolazak u Međugorje, a ovih dana ta mu se želja i ostvarila. Nakon što su se pomolili kod Gospina kipa, kratko smo porazgovarali sa svećenikom Ericom. Kao i svi ostali hodočasnici iz njegove grupe, nije krio oduševljenje mirom koji je pronašao u Međugorju. Došao je iz San Antonija u Teksasu, gdje je župnik župe svetog Mateja.

„Marija ima veliku ulogu u mojoj službi, dodirnula je moje srce i pozvala me da budem svećenik i ona je jedan od razloga zašto sam danas svećenik. Za Međugorje sam oдавно čuo i čitao sam dosta o Međugorju i imao sam želju doći. Već dugo godina, više od dvadeset, imam želju doći u Međugorje i napokon sam

stigao ovdje. Osjećam mir, osjećam Duh Svetoga ovdje i Gospinu prisutnost. Jutrošnje penjanje uz Brdo ukazanja bilo je čuderno u smislu da me je Duh Sveti vodio cijelim putem“, rekao je vlč. Eric Ritter dodavši kako uskoro navršava 60 godina, ali dok se penjao osjećao se kao da ima samo 20 godina.

„Ovdje na Brdu ukazanja osjećam prisutnost Duha Svetoga. Međugorje za Crkvu i svijet znači mir, veliki mir i nadu, te da se svima drugima donese ljubav. Moji hodočasnici u ovoj grupi, od kojih su većina i moji župljani, zadivljeni su onime što ovdje vide. Zapravo, čak mislim i da nema riječi kako se oni osjećaju, tek su

došli i već su zadivljeni Međugorjem. Međugorje može pomoći mladim osobama da pronađu životni smisao i poziv. Sudjelovao sam i na posljednjem Svjetskom danu mladih u Lisabonu gdje je bilo više od dva milijuna mladih. Shvatio sam da postoji nada za mlade. Međugorje ima istu poruku, poruku nade za mlade, za odrasle, za Crkvu, za budućnost Crkve. Toliko se ljudi pita gdje Crkva ide, u kojem smjeru, a Festival mladih i Svjetski dan mladih nam pokazuje da ima nade za mlade i za Crkvu“, rekao je vlč. Eric Ritter te za kraj preporučio svima koji nisu bili da dođu u Međugorje.

„Svima bih preporučio da iskoriste ovu priliku, da dođu otvorena srca i uma i neka im Duh progovori u Međugorju.“ ■

750. hodočašće Franza Josefa Gollowitscha u Međugorje

Iz Međugorja se uvijek vraćam ojačan

Franz Josef Gollowitsch (61) iz Austrije već desetljećima u Međugorje dovodi hodočasnike. Put od Beča preko Graza i Steiermarka, dug oko 800 kilometara, prelazi dvadesetak puta godišnje. Prvu je skupinu doveo 1988. godine i od tada hodočasnike dovodi redovito. Prošlog vikenda, u njegovoj organizaciji, grupa hodočasnika je u Međugorje stigla 750. put, dočim je on sa grupom svojih prijatelja iz Beča u naše svetište pristigao biciklom.

Ova jubilara brojka bila je prigoda da ga zamolimo za kratki razgovor.

Od kud toliko ljubav prema Međugorju? Tu ljubav za Međugorjem u mene je usadio moj otac. Međugorje je u našem domu bila gotovo stalna tema koja mene

baš i nije osobito doticala i nekako je to prolazilo pored mene.

Kako je izgledao Vaš prvi susret s Međugorjem?

Kada sam 1988. godine dobio vozačku dozvolu za autobus, trebao sam povesti prvu svoju grupu za Međugorje. Sjećam se da je cijelim putem bilo kišno i maglovito vrijeme. Osobito je bila teška dionica preko Banje Luke i Jajca. U Međugorju tada osim mnoštva hodočasnika nije bilo gotovo ničega osobito zanimljivog i to me je, iako tada nisam bio osobito religiozan, na neki način počelo intrigirati – što je to što tako snažno privlači tolike hodočasnike. Te sam dane zaista proveo u intenzivnom promišljanju i počeo sam shvaćati kako se i sam mijenjam. Nakon toga dolazio sam jednom ili dva puta godišnje. Od

1992. godine kada sam preuzeo tvrtku od oca počeo sam dolaziti sve češće.

Što to Međugorje po Vama čini osobitim mjestom?

Kada dođeš ovdje, jednostavno ulaziš u neki drugi svijet. Svijet u kojem se osjetiš zaštićenim. Ovdje možeš predati svoje teškoće, možeš zahvaliti... Zahvaliti za sve dobro. Zahvaliti da ti Bog daje snagu za sve ono što činiš. Nekad ne osjetiš da te Bog čuva i prati, ne osjetiš Njegovu blizinu ali, ako tražiš dublje ili se nešto dogodi, tek počneš razmišljati i možeš osjetiti da je On uvijek uz tebe i da te vodi. Nije jednostavno u početku, ali kada prijeđeš tu prekretnicu i kada se cio predaš, tada počinje pravi život. U Međugorju je to jako jednostavno jer je oko tebe takvo ozračje. Osjećaš se dobro, ojačano, možeš se predati, možeš tražiti molitvu ili razgovor s Bogom, pričati s Marijom našom majkom i to se ovdje može osjetiti. I to je ponajviše razlog tomu da se u Međugorje uvijek i rado vraćam.

Kažu mnogi: Ako si jednom bio ovdje, uvijek ćeš se ovdje vraćati.

Točno. I to je jedna od međugorskih deviza. Prošle sam godine, u vrtu sv. Franje, slavio svoj šezdeseti rođendan. Upitali su me koliko sam puta bio u Međugorju. To je i za mene bio veliki upitnik. A onda sam se 'bacio' na istraživanje i došao do toga da će uskoro biti 750. dolazak, a to je evo sada. Dio je došao autobusom, a ja sam za ovaj jubilarni put odlučio s prijateljima doći biciklom.

Kada dođeš ovdje, jednostavno ulaziš u neki drugi svijet. Svijet u kojem se osjetiš zaštićenim. Ovdje možeš predati svoje teškoće, možeš zahvaliti... Zahvaliti za sve dobro. Zahvaliti da ti Bog daje snagu za sve ono što činiš.

Ovo nije prvi put da u Međugorje hodočastite biciklom.

Točno. Biciklima u Međugorje hodočastim dva puta godišnje i to mi je svaki put jedno lijepo iskustvo. I da ne bi bilo zabune, ne električnim već običnim biciklom.

„Nekada smo znali i po tri ili četiri puta mjesečno dolaziti. Sada je to rjeđe, jer i drugi organiziraju različita hodočašća. Prije svećenici nisu smjeli organizirati hodočašće, a sada mogu...“, rekao je Gollowitsch koji već planira i najavljuje svoje novo hodočašće, na koje „dolazim autobusom i dovodim hodočasnike u Gospinom mjesecu listopada“. Bit će mu to 751. hodočašće, a svoj autobus ukrao je fotografijama međugorske crkve i Gospina kipa pa je već prepoznatljiv među hodočascima.

tobus ukrao je fotografijama međugorske crkve i Gospina kipa pa je već prepoznatljiv među hodočascima.

Zanimljiva je i grafika koja krase Vaše autobuse.

Za mene motiv Međugorja na autobusima ima i snažnu simboliku. Važno je u današnjem vremenu pokazati da ste Kristov. Jer ako si kršćanin, treba stajati iza toga i pokazati da to i jesi bez obzira na posljedice.

Kako ljudi reagiraju na te motive?

Zanimljivo je da još nitko nikada nije loše reagirao na moje autobuse, nego se čak često i fotografiraju uz njih, a to me snaži da i dalje jasno svjedočim tko sam.

G. Gollowitsch, hvala na Vašem vremenu koje ste izdvojili za naše čitatelje.

Hvala vama. ■

Priredio: Velimir Begić

23. MEĐUNARODNA DUHOVNA OBNOVA ZA BRAČNE PAROVE

Međugorje, od 6. do 9. studenoga 2024. godine.

Tema: „Marija je uistinu izabrala bolji dio...“ (Lk 10,42)

U Gospinoj školi

Program:

Srijeda, 6. studenoga 2024.

14.00 Registracija sudionika
16.00 Uvod u duhovnu obnovu
17.00 Večernji molitveni program u crkvi

Četvrtak, 7. studenoga 2024.

9.00 Jutarnja molitva
9.30 Predavanje
11.00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu u tišini
15.00 Predavanje
17.00 Večernji molitveni program u crkvi

Petak, 8. studenoga 2024.

7.00 Molitva na Križevcu
11.00 Predavanje
12.00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu u tišini
15.00 Predavanje
17.00 Večernji molitveni program u crkvi

Subota, 9. studenoga 2024.

7.00 Molitva na Brdu ukazanja
10.00 Predavanje
11.00 Završna sv. misa

Koordinator duhovne obnove je fra Zvonimir Pavičić.

Predavač na duhovnoj obnovi je fra Stanko Mabić, ofm.

Fra Stanko Mabić rođen je 1968. na Kočerinu, Široki Brijeg. Član je Hercegovačke franjevačke provincije. Osnovnu je školu pohađao na Kočerinu, a srednju školu – sjemenište u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom. Teologiju je studirao u Sarajevu, Zagrebu i Fuldi. Zaređen je za svećenika 1995. u Fuldi, Njemačka. Poslije ređenja upisuje Institut crkvene glazbe u Zagrebu na kojem je diplomirao 2001. godine. Završio je dvije godine realitetne psihologije. Kao svećenik i crkveni glazbenik djeluje u župama u Hercegovini. Dvanaest godina je bio odgojitelj mladih fratara u postulatori i novicijatu. Trenutno je župnik u župi sv. Paškala u Vitini. Vodi duhovne vježbe i duhovne seminare za različite skupine.

Duhovna obnova će se održati u dvorani iza crkve.

Prilog za troškove je 60 € za jedan bračni par. Prijave možete izvršiti putem e-maila: seminar.marija@medjugorje.hr (za Mariju Dugandžić).

Broj sudionika je ograničen zbog prostora, stoga vas molimo da svoje prijave izvršite što prije. Isto tako molimo sve bračne parove, sudionike seminara da sami osiguraju smještaj u Međugorju. Zbog organizacije duhovne obnove, i vaše sigurnosti, molimo vas da se smatrate registrirani tek nakon što dobijete potvrđen odgovor. Ako odgovor niste dobili, to znači da nismo dobili vašu prijavu i da niste registrirani, jer ste vaš e-mail uputili na krivu adresu ili imate virus pa se pošta automatski blokira. Stoga se možete smatrati registrirani tek nakon što ste primili potvrđen odgovor. ■

Plodovi Međugorja

Moje zvanje plod je Međugorja

Robertovi roditelji su u Međugorje došli kasnih 80-ih. Zbog mnogih milosti koje su primili odlučili su svako od svojih sedmero djece dovesti u Međugorje. Nakon studija Robert se preselio u Chicago i polako se počeo udaljavati od svog katoličkog odgoja. Shvativši to, Robertovi roditelji pozvali su ga na planinarenje u Švicarsku. No prije toga su namjeravali provesti nekoliko dana u Međugorju. Dok je bio na Brdu ukazanja, Robert je doživio snažnu milost. Njegovo svjedočanstvo za serijal *Fruits of Medjugorje* (Plodovi Međugorja), a u kojem govori kako mu je hodočašće u Međugorje promijenilo život i dovelo ga do svećeništva, donosimo u nastavku. Sva ostala svjedočanstva za serijal *Fruits of Medjugorje* dostupna su na **You Tube kanalu *Fruits of Medjugorje***, a dostupna su i na **našoj web stranici**.

Foto: Arhiv CMM

Zahvalan sam i Gospi jer me pozvala u ovo sveto mjesto i za to kako je ono utjecalo na plodove mog života, mislim na to da je krenulo sve malim koracima u Međugorju, preko mog svećeničkog poziva, a posebno sada mislim na rad u formaciji bogoslova.

Za Međugorje sam najprije čuo od svojih roditelja, koji su sada s Gospodinom na nebu, no oni su bili jako, jako predani katolici i čuli su za Međugorje od prijateljice koja je tu bila i onda ohrabrila moje roditelje da i oni dođu. I došli su 1987. prilično rano, još za ukazanja, i doživjeli su toliko milosno iskustvo da su nekako poželjeli da svako od njihove sedmero djece doživi plod i milost i mir koji su oni doživjeli.

I tako, dvije godine kasnije, preselio sam se u Chicago. Imao sam 24 godine, završio fakultet. I, kao što sam rekao, odrastao sam u stvarno čvrstoj katoličkoj obitelji, jak odgoj. Kada sam došao na fakultet, uživao sam u velikoj slobodi koju mislim

da nisam na dobro iskoristio, pa sam se počeo udaljavati od odnosa s Bogom, počeo sam se udaljavati od onog načina života koji je Bog priželjkivao.

Završivši fakultet, preselio sam se u Chicago i tamo ostvario sve. Naime, na papiru je sve bilo dobro, živio sam s prijateljima u velikom gradu, tako da je sve izgledalo jako dobro. A ipak je u meni bila praznina i uopće nisam razumio što bi to bilo. Isprobavao sam različite stvari, ali bih uvijek ostao nesretan. Moji roditelji su to znali i otvorila se neka prilika za hodočašće u Međugorje, pa su me pozvali i, da budem iskren, nisam bio previše zainteresiran, nisam bio ni nezainteresiran jer ja nisam imao problema s vjerom.

Još sam se identificirao kao katolik, ali nisam to stvarno prakticirao, nisam molio ni postio. Roditelji su bili mudri. Išli smo preko Züricha, ja volim planinariti i oni su me motivirali za put s planinarenjem tamo, na par dana po povratku.

Tako da su moji roditelji bili snalažljivi, no htjeli su da dođem ovdje i obnovim vjeru. Stigao sam 1989. Kao što sam rekao, imao sam 24 godine i uopće nisam znao što očekivati. Čuo sam za ukazanja, mama mi je pričala i ne sjećam se da nisam povjerovao, sjećam se da sam imao nekakav predosjećaj: Hm, ako se Gospa ukazuje, moglo bi biti zanimljivo! Evo, tu je već bio taj maleni začetak želje.

Sjećam se da smo prvoga jutra počeli moliti kronicu, a ja se nisam mogao sjetiti otajstava, pa sam tada shvatio da ja uopće nisam molio neko vrijeme i nisam znao kako živjeti to hodočasničko ozračje. Sjećam se uspona na Brdo ukazanja kao i svog velikog neznanja i stanja u kojem sam bio. Pitao sam voditeljicu Helen Sarcevic:

Je li uopće vrijedno uspona? A ona, veoma blago, mirno i staloženo, pokazala mi prema Gospinom kipu i potom kaže: A zašto Nju ne pitaš? Nešto kasnije sam i sam prišao do kipa i bilo mi je jasno da se trebam popeti. I tako, to je bilo sljedeći dan, u srcu sam osjećao nekakve pomake i popeo se na brdo s grupom moleći kronicu. A onda je Helen rekla: Uzmite si sada pola sata i molite i ja, naravno, tada nisam znao kako moliti, ali sam otišao i molio i u tom razdoblju od 30 minuta ja sam osjetio da se moj život promijenio potpuno.

Teško je objasniti to iskustvo milosti, jer veoma brzo, u to doba ne bih bio izgovorio ove riječi, no primio sam veoma silnu i snažnu dozu samospoznaje. A samospoznaja je zapravo znanje što sam ja i kakav sam pred Svemoćnim Bogom i pred mojom grješnosti i sebičnosti. Život mi je bio dobar, nisam nikada imao negativnih iskustava s crkvom, niti s nekim svećenikom, ništa. Moja roditelji su bili dobri, prijatelji sa svećenicima, mislim, sve. Imao sam dobre roditelje koji su me uveli u predivan odnos prema vjeri, a ja sam otišao bez ikakva razloga i to je bilo zabrinjavajuće i uznemirujuće za moju dušu, no gotovo istodobno, kao da me okružilo val ili omotač milosrđa i ljubavi koji me i danas fascinira jer to uopće nisam zaslužio, te sam bio obasut saznanjem da sam ljubljn, unatoč svoj svojoj grješnosti, da sam bio omotan ljubavlju, te me čekaju sloboda i mir.

I sve što je u meni bilo prazno u životu, sada je bilo ispunjeno milošću i u 30 mi-

nuta moj se cijeli život promijenio i spustio sam se s Brda s namjerom da odmah odem na ispovijed.

Već sam i prije bio čuo tu poruku, ali sam nekako znao da je to sada dar Duha Svetoga, no nisam znao da će Crkva postati važna u mom životu. Milost koju sam doživio bila je odmah djelotvorna. Vrativši se u Chicago, počeo sam poahdati dnevnu misu, molio sam kronicu svaki dan, išao redovito na ispovijed, i nisam znao u kojem smjeru me vodi život, ali su se moje želje posve promijenile i počeo sam razmišljati da provedem život u služenju, ali nisam znao na koji način.

Studirao sam poslovnu ekonomiju pa sam se mislio vratiti i nastaviti školovanje, a onda možda raditi u zemljama u razvoju, tako nešto. Stvarno nisam bio siguran, život je kompliciran, ljudske želje raznolike, ali znao sam da sam našao veliki mir u katoličkoj vjeri i blizini Gospe.

Gospa me stvarno vodila Isusu s obzirom na moju grješnost. I bilo mi je malo teško približiti se Bogu, ali ona me nježno gurala prema Gospodinu. I živio tako u Chicagu radio sam u bolnici a jedna redovnica, časna sestra, htjela je porazgovarati sa mnom nakon što sam podijelio sv. pričest nekoliko puta. Ona me veoma ozbiljno posjela, a ja sam mislio da sam nešto skrivio u bolnici. Moj otac je bio liječnik, tako da sam se u bolnici osjećao slobodno, ali ona me posjela i rekla da mi mora nešto reći. I kaže mi: Ti ćeš biti svećenik! Mislim da sam se počeo malo smijati, a ona kaže: Ne, ja vidim kako se ti ophodiš prema euharistiji, vidim kakav si s pacijentima, zato, ti ćeš jednom biti svećenik!

Nikad nisam pomislio da bih bio svećenik, drugačije sam gledao na svećenike znajući da oni prinose misnu žrtvu, mogu grijeh oprastati. Počeo sam imati veliko poštovanje prema svećenicima i onome što su oni radili, ali ona je vidjela nešto u meni što ja ili bilo tko drugi nikada nije vidio.

I rekla je: Vidim svećeništvo u tebi! To je bilo nakon tri mjeseca i, da budem iskren, nakon toga nije prošao niti jedan dan da mi svećeništvo nije palo na pamet. Ja se nisam smatrao pozvanim jer sam mislio da nisam toga dostojan. Mislio sam da nisam dovoljno svet ili pobožan, nisam dobro ni razumio svećeništvo, da tako kažem, ali ta želja je rasla

i otišao sam tako do povjerenika za zvanja, ispričao mu cijelu priču, bilo je to u kolovozu, i on mi je praktički rekao da čemo to sada malo usporiti da vidimo kamo Bog to vodi, ali tijekom naredne godine ja sam se prijavio, upao i našao se na letu za Rim na bogosloviju. Dvije godine od dana, gotovo isti tjedan, otkako sam došao u Međugorje 1989. u kolovozu.

Započinjao sam studij na Sjeverno – američkom fakultetu, bio je to fascinantna obrat događaja u mom životu i jako sam zahvalan Bogu na svećeničkom pozivu. Volim što sam svećenik, baš volim. Ne znam kako sam zaslužio tako predivan život. Zahvalan sam i Gospi jer me pozvala u ovo sveto mjesto i za to kako je ono utjecalo na plodove mog života, mislim na to da je krenulo sve malim koracima u Međugorju, preko mog svećeničkog poziva, a posebno sada mislim na rad u formaciji bogoslova.

I tako, sve se to slagalo, bio sam odgajatelj bogoslova 17 godina, i imali smo oko 190, 193 mladića zaređenih u to vrijeme. I morao sam sve to i dalje prenositi, istinu o ljubavi Božjoj, euharistiji, Gospi, postu, molitvi srcem i načinu kako moliti srcem, posebno svećenicima kako bismo od svoje župe učinili školu molitve te zadobili nježno srce za narod Božji. Ljudi trebaju nježnost, blagost i strpljenje. Moramo se jako truditi jer ima jako, jako puno izgubljenih duša.

Mislim na plodove 17-godišnjeg rada u odgoju tih mladića, imamo fantastičnu skupinu muškaraca koji su u našoj biskupiji postali svećenici, ove godine redimo 16 mladića.

To je donijelo plodove kakve nikada ne bih mogao ni zamisliti. Nisam nikada mogao zamisliti da bilo što drugo radim, samo da sam svećenik u župi. Međutim, Gospodin me nekako pozvao da sudjelujem u odabiru i formaciji svećenika i bogoslova, s onim temeljnim iskustvom koje sam doživio tada u Međugorju i da onda to stvarno proširim i primijenim.

Bilo kojem svećeniku koji ima dvojbe, iz bilo kojeg razloga, rekao bih onaj redak koji citiram: Po plodovima ćete ih prepoznati. I ne podijelim s njima samo svoju priču, već i priče tolikih svećenika koje poznajem koji su došli ovdje kao i o onome što se dogodi kada ti ovamo dovedeš grupu iz svoje župe. Ovdje se počne nešto stvarati. Poznajem svećenike koji stalno dovode grupe i onda to počinje donositi ploda u župi kroz trud svećenika da motivira župljane na dolazak na misu, idu na ispovijed, zavole euharistiju. Ti samo dovedeš grupu i Gospa učini sve potrebno.

Jednom sam čuo: Ah, znaš da ona želi brata dovesti u crkvu? Njezin brat odluči doći, a ona će onda meni: Što da radim, kako to reći? Ja kažem: Ne, ti ga samo dovedi i pusti Gospu da ona to preuzme.

Ne može se pobiti da je ovo Božje, jednostavno je neosporivo, ne mogu vam reći koliko sam plodova vidio. Ako bilo koji svećenik ima dvojbe, neka barem dođe i provede više od jednog dana, možda 3, 4 ili 5 dana.

Neka uzme nekoga da ga vodi tko poznaje ovu duhovnost i potom prosudi sam. Ali ima previše plodova da bi se osporilo i ovo je od marijanskih hodočasničkih mjesta jedno jako snažno mjesto. Nešto drugačije od drugih mjesta na kojima sam bio.

Svi nose plod, ali ovdje je sada nešto aktivnije i življe jer ukazanja još traju i zašto to ne iskoristiti?! Stoga, neka naša Gospa i naš Gospodin preuzmu vodstvo, a ti gledaj kako plod raste u tvojoj župi ili životu ili bilo čemu drugom. ■

Priredila: Marija Jerkić

25. kolovoza 2024.

Budite ljudi nade

„Draga djeco! Danas je moja molitva s vama za mir. Dobro i zlo se bore i žele prevladati u svijetu i srcima ljudi. Vi budite ljudi nade i molitve i velikog povjerenja u Boga Stvoritelja kojemu je sve moguće. Nek', dječice, mir prevlada u vama i oko vas. Blagoslivljam vas mojim majčinskim blagoslovom da budete, dječice, radost za sve one koje susrećete. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.“

„Danas je moja molitva s vama za mir.“

Netko će reći: Treba nešto činiti, poduzeti za mir, a ne moliti. Istina je da treba nešto činiti. No i Gospa moli. I želi da i mi s Njom molimo za mir.

Zašto je važno moliti za mir?

Kad molimo Boga za mir, mi se ne zdamo samo u svoje snage već u Boga. Jer znamo da naše snage ni naš trud nisu dovoljni. Bog želi da molimo, jer na taj način računamo s Njim, povezuje se s Njim. Ako ne molimo, ostajemo sami, samo sa svojim slabim ljudskim snagama.

Naravno da se trebamo truditi oko mira među nama ljudima, ali samo s

Bogom možemo ga u potpunosti ostvariti. Prestanak rata dovodi do mira, ali pravi mir je puno više od toga. Rat može prestati i jako je važno truditi se da prestane. Primjerice, sad u Ukrajini ili na Bliskom istoku. No i kad prestane, rat se može nastaviti u srcima ljudi.

Osim toga, već u molitvi počinje ljubav čija je suprotnost ravnodušnost. Možda smo se malo na početku zanimali za ratove, za žrtve i ljude koji trpe u Ukrajini ili na Bliskom istoku, a potom smo se vrlo brzo na sve navikli, postali ravnodušni i više nas uopće ne zanima što se tamo događa. A toliki ljudi tamo trpe!

Kad molimo za mir u spomenutim krajevima, u nama se rađa ljubav. Mi želimo dobro tim ljudima, želimo da mir zavlada. Ako je ljubav u nama jaka, pokrenut će nas da još nešto više činimo za mir u tim krajevima. A načini sigurno postoje...

„Dobro i zlo se bore i žele prevladati u svijetu i srcima ljudi.“

Postoji dobro i postoji zlo. Oboje postoji u svijetu i u srcima ljudi. I dobro i zlo se bore. Božja želja je da u toj borbi dobro prevlada, a želja Zloga je da zlo prevlada.

Nama kršćanima, i općenito vjernicima, predbacuje se kako smo mi uzrokovali ratove i sukobe među ljudima i narodima. To je istina. No njihov pogriješan zaključak je da je za to kriva vjera. Nije kriva vjera, nego što mi kršćani nismo uspjeli, što nismo bili sposobni da dobro prevlada. Nije kriv Isus nego nedostatak Isusa u nama. Isus kaže: „Ostanite u meni i ja u vama.“ Gdje je Isus bio u kršćanima kad su u Prvom i Drugom svjetskom ratu ubijali jedni druge i Židove? Tu su kršćani bili miljama daleko od Isusa. To je uzrok.

Zato je važno što Gospa u ovoj poruci govori o borbi i upotrebljava riječ „prevladati“. Naime, ni mi kršćani nismo pošteđeni borbe između dobra i zla. I u nama postoji dobro i postoji zlo. I u nama se može pojaviti zavist. I mi možemo biti povrijeđeni. I mi se možemo ljutiti na druge. I mi nekada ne podnosimo nekoga, ne želimo ga nekad ni susresti ni čuti ili ga čak mrzimo. I nama može biti teško oprostiti. Sve je to moguće.

Možemo li se i kako ćemo se mi kršćani razlikovati od ljudi koji ne vjeruju? Po tome što se u nama nikad ne pojavi zavist ili mržnja ili što se nikad ne dogodi da ne podnosimo druge? Ne, nemoguće je to. Iako vjernici, mi ostajemo ljudi. No možemo biti drukčiji od nevjernika ako u borbi u nama prevlada dobro a ne zlo, ako prevlada ljubav a ne zavist ili mržnja, ako prevlada prihvaćanje drugih a ne odbijanje i neprijateljstvo.

Zato mi molimo, jer znamo da ne možemo sami. Uspjet će nam to jedino s Gospodinom. Zato je važno moliti za ljubav, jer kada je ljubav u nama prevladala, tada je dobro prevladalo.

„Vi budite ljudi nade i molitve i velikog povjerenja u Boga Stvoritelja kojemu je sve moguće.“

Ove riječi Marija govori iz svoga iskustva. Naime, anđeo Gabriel nije joj rekao: „Marijo, ti ćeš biti majka Božja pa ćeš biti pošteđena svih kušnji, briga i križeva.“ Ne, nego joj je rekao: „Marijo, Gospodin s tobom! Ne boj se!“ (vidi: Lk 1, 28-30) Marija je pristala i rekla: „Neka mi bude!“

Nakon toga život joj je bio sve samo ne lak. Što više, bio je pun kušnji i križeva. No Marija je išla kroz takav život ne sama nego s Gospodinom, u nadi i molitvi i velikom povjerenju u Boga Stvoritelja. I iskusila je ono što joj je već anđeo rekao da je Bogu sve moguće.

To isto Marija želi i nama. Ne obećava nam život bez problema. Ne poziva nas da se izoliramo od svijeta već želi da u ovakvom svijetu budemo ljudi nade, molitve i velikog povjerenja u Boga. Ništa bolje ne može nam Majka željeti već to: Da budemo sposobni i spremni za životne putove, za često teške izazove, a sposobni smo ako smo „opremljeni“ nadom, molitvom i snažnom vjerom u Boga. Tada se ničega ne trebamo bojati. I tada ćemo i mi doživjeti kako je Bogu zaista sve moguće.

„Nek', dječice, mir prevlada u vama i oko vas.“

Ponovno Gospa upotrebljava riječ „prevladati“. To je jako važno, jer na taj način želi nam reći da ni mi kršćani nismo pošteđeni nemira ni križeva. Mi idemo za Isusom, ali smo ljudi, slabi, padamo, pogriješimo, uzrokuje nemire među ljudima i trpimo zbog nemira koje su drugi uzrokovali. No važno je da mir u nama i oko nas prevlada, da pobijedi nemire, da pobijedi zlo.

Gotovo je nemoguće da se nemir ne pojavi u nama i u našim obiteljima, ali ne smijemo dopustiti da nemir, da zlo prevlada, već sve činiti da mir i ljubav prevladaju, da nadvladaju zlo.

Nikad ne zaboravimo da je do toga cijela prva korak uvijek molitva. I to molitva za mir u nama, u našim srcima. Ne u drugima već u nama, u meni. Naša molitva nije: „Daj mi ili daj joj, Gospodine, ljubavi

prema meni.“ Nego: „Daj mi, Gospodine, ljubavi prema osobi koja me ne podnosi ili koju ja ne podnosim.“

Moja majka Bernardica (svi su je zvali Nada) ispričala mi je malo prije smrti svoje iskustvo. Bila je to kao jedna vrsta oporuke. Neke osobe su joj pravile probleme zbog čega je mnogo trpjela. Odlučila je otići pješke kao zavjet sv. Anti na Humac. Na Humcu je ovako molila: „Bože, moje neprijatelje okreni u moje prijatelje!“ Kaže da je od tada imala mir i da nikad više nije nosila sličan teret u duši.

Zaključak: Kad se moje srce promijeni, kad ljubav i mir prevladaju u mom srcu, sve se promijeni. Tada i ljudi i problemi i križevi izgledaju drukčije. Tada se neprijatelji „okrenu“, pretvore u prijatelje. Da, moguće je to. Nama ljudima često nije, ali s Gospodinom je sve moguće.

„Blagoslivljam vas mojim majčinskim blagoslovom da budete, dječice, radost za sve one koje susrećete.“

Gospa nas blagoslivlja. To čini jer je majka, a majka želi dobro svome djetetu. Svaka majka

bi svaki dan trebala blagosloviti svoje dijete, načiniti križ na njegovu čelu i reći: „Drago moje dijete, neka te Bog dragi blagoslovi!“

No Gospa nas blagoslivlja još iz jednog razloga: Želi da budemo radost za sve ljude koje susrećemo u svojoj svakodnevici. Ovdje shvaćamo što je smisao Majčina blagoslova: Da nas blagoslovom osposobi kako bismo mogli ostvariti ono što od nas traži.

Zašto Gospa želi da budemo radost drugima?

Tko će ljudima biti radost ako ne mi kršćani? Tko će biti radost onima koji su zabrinuti hoće li imati dovoljno materijalnih stvari kako bi preživjeli ako ne mi kršćani? Ili onima koji ne vjeruju? Ili onima čiji su bližnji umrli? Ili onima u kojima je nestalo radosti jer su u sukobu s nekim? Ili onima koji su teško sagriješili? Ili onima koji su u životu nezadovoljni ili se osjećaju nesretno? Ili onima koji misle da su promašili poziv, da se nisu ostvarili?

Isus je svojim rođenjem i ljubavlju prema nama ljudima donio radost. I Marija nam svojim ukazanjima i majčinskom ljubavlju donosi radost. Pozivom da budemo radost ljudima koje susrećemo Marija želi da mi nastavljamo činiti ono što Isus i Ona čine prema nama. Dakle, Isus i Marija žele biti radost ljudima koje mi susrećemo. No to žele preko nas. ■

Framaš

Priroda ili stvorenja?

fra
Marinko
Šakota

Kako je pravilnije reći: Priroda ili stvorenja? Je li priroda nešto *prirodno*, nešto što se podrazumijeva da postoji? Je li to samo materija ili se u njoj krije i duhovna stvarnost? Je li priroda nešto što je naše, što nama pripada ili je Božji dar?

U jednoj izreci se kaže: „Kad mudar čovjek prstom pokazuje prema mjesecu, lud čovjek vidi samo prst.“ U prirodi nevjernik vidi samo *prirodu*, samo materiju i ništa više, a vjerniku priroda govori puno više. On ju naziva stvorenje, jer po njemu, kao po tragovima, traži i pronalazi Stvoritelja.

Možda ste pomislili da gore postavljena pitanja i nisu toliko važna, no o odgovoru na njih ovisi sudbina svijeta i čovjeka. Nije svejedno je li priroda za nas samo *priroda* ili je Božje stvorenje.

Nije svejedno je li priroda nešto što nama ljudima pripada *po prirodi stvari* i čime možemo raspolagati kako hoćemo ili je priroda Božji dar, nama ljudima povjeren.

Ako je priroda Božje stvorenje, u njoj ćemo prepoznati Božje tragove i poštivat ćemo je. Ako je pak samo *priroda*, gazit ćemo je i na njoj ostavljati svoje tragove. A kakve tragove mi ljudi ostavljamo iza sebe u prirodi, posebno u posljednja

dva-tri stoljeća, sve je vidljivije. Mediji sve češće pišu da će u oceanima uskoro biti više plastike nego ribe. Svakom je jasno da je riječ o alarmantnom stanju.

No zašto se čudimo poremećajima u prirodi, globalnom zatopljenju, otapanju ledenjaka, uništavanju amazonskih šuma, ako u prirodi priznamo samo materijalnu dimenziju i gledamo je isključivo kroz interes, bezobzirno je iskorištavajući i čineći od nje odlagalište smeća?!

U jednoj izreci se kaže: „Kad mudar čovjek prstom pokazuje prema mjesecu, lud čovjek vidi samo prst.“ U prirodi nevjernik vidi samo *prirodu*, samo materiju i ništa više, a vjerniku priroda govori puno više. On ju naziva stvorenje, jer po njemu, kao po tragovima, traži i pronalazi Stvoritelja.

Što nam Gospa želi reći svojim ukazanjima u prirodi, na brdima i pozivima da idemo u prirodu? Imaju li Gospina ukazanja i njezine poruke o prirodi neko posebno značenje i po(r)uku za nas, za današnje vrijeme? Brojni pojedinci i organizacije trude se jako oko zaštite i spašavanja prirode. Je li to dovoljno? Usmjeravaju li Gospina ukazanja naš pogled prema još dubljim vrijednostima koja tek trebamo otkriti?

Biblija drukčije razmišlja o prirodi. Za nju je ona Božje stvorenje. Zavidljen promatranjem prirode psalmist je zapisao impresivne retke: „Nebesa slavu Božju kazuju, naviješta svod nebeski djelo ruku njegovih. Dan danu to objavljuje, a noć noći glas predaje. Nije to riječ, a ni govor nije, nije ni glas što se može čuti, al' po zemlji razliježe se jeka, riječi sve do nakraj svijeta sežu.“ (Ps 19)

Sveto pismo nas uči da priroda nije čovjekovo vlasništvo nego da ju je Stvoritelj čovjeku povjerio: „Jahve, Bog, uzme čovjeka i postavi ga u edenski vrt da ga obrađuje i čuva.“ (Post 2, 15) U toj rečenici sadržana je čovjekova uloga spram stvorenja: Čuvati ih, brinuti se o njima, a ne ih uništavati!

Župa Međugorje sva je u znaku prirode. Dobila je ime po najvećem selu u njoj, po Međugorju, a naziv Međugorje znači mjesto *među gorjem*, među brdima. I zbilja je tako. Skoro sva sela u župi nalaze se među gorjem, naslonjena uglavnom između dvaju brda koja se grle i dodiruju i polja koja se pružaju ispod njih.

Kao što je pohitjela „u Gorje“ (Lk 1, 39) da posjeti Elizabetu, tako je Marija pohitjela u hercegovačko gorje: u Među-gorje. Kad se prvi put ukazala – bilo je to 24. 6. 1981. godine, na blagdan sv. Ivana Krstitelja – najprije se ukazala u prirodi, na jednom brdu koje se zove Podbrdo, a nalazi se iznad sela Bijakoviči.

Znakovito je da se Gospa, Kraljica Mira, nije najprije ukazala u kući ni u naseljenu mjestu već izvan odnosno iznad mjesta, u prirodi, na brdu. Nije li to više od slučajnosti?

Osim što se ukazivala na brdu – kako na Podbrdu tako i na Križevcu – Gospa nas izričito poziva da idemo u prirodu: „Danas vas pozivam da pođete u prirodu, jer ćete tamo susresti Boga Stvoritelja.“ (25. 10. 1995.)

Gospa je jasna – postoji Stvoritelj i postoje Njegova stvorenja:

„Danas vas sve pozivam da se radujete životu koji vam Bog daje. Dječice, radujte se Bogu Stvoritelju, jer vas je tako divne stvorio!“ (25. 8. 1988.)

Sljedećih mjeseci u Glasniku mira s Marijom, našom dragom majkom, želimo ići kroz prirodu, od stvorenja do stvorenja o kojima govori u porukama i dublje ponirati u ono što nam želi reći. Tako ćemo joj se približavati, osluškivati njezino srce i lakše razumjeti njezine misli i poruke o prirodi.

Na stranicama Glasnika mira meditirat ćemo nad Gospinim riječima i slikama iz prirode te se pitati kako Gospa gleda na prirodu i što bismo mogli naučiti kakav bi trebao biti naš ispravan odnos prema prirodi.

Što nam Gospa želi reći svojim ukazanjima u prirodi, na brdima i pozivima da idemo u prirodu? Imaju li Gospina ukazanja i njezine poruke o prirodi neko posebno značenje i po(r)uku za nas, za današnje vrijeme? Brojni pojedinci i organizacije trude se jako oko zaštite i spašavanja prirode. Je li to dovoljno? Usmjeravaju li Gospina ukazanja naš pogled prema još dubljim vrijednostima koje tek trebamo otkriti?

Župa Međugorje kao cvijet

„Želim vam reći da sam ovu župu izabrala i da je čuvam u svojim rukama kao cvijet koji ne želi umrijeti.“ (1. 8. 1985.)

Mariji je cvijeće očigledno jako drago, jer se njime kao omiljenom slikom često služi da bi nam približila svoje misli i želje. Vjerojatno je imala poseban, jako blizak odnos prema njemu dok je živjela u Nazaretu. Možemo zamisliti kako joj je budilo osmijeh na licu kad ga je opažala hodajući po livadama i da mu se divila.

Vjerojatno je cvijeće i sama uzgajala, sadila i sijala, okopavala, zalijevala, a kad je procvjetalo radovala mu se, što se da

naslutiti iz njezinih riječi kako joj je župa Međugorje toliko važna da je čuva „u rukama kao cvijet koji ne želi umrijeti“. Teško bi se te slike mogla sjetiti osoba koja nije imala iskustvo kad je cvijeće venulo pa u želji da ga spasi brižno ga više puta na dan zalijevala.

Koliko Gospa ljubi župu Međugorje! Kako bi tu svoju ljubav izrazila, uzela je sliku cvjetića. Kao što se trudila da spasi neki cvijet u svome vrtu u Nazaretu, tako joj je stalo da zaštiti župu Međugorje. Sve je činila da cvijet ne umre odnosno ako je uvenuo zalijevala ga je da ponovno počne cvjetati. Na jednak način žarko želi da vjera i ljubav župljana župe Međugorje ne umru, da cvjetaju.

Zanimljivo je da Gospa kaže „cvijet“ a ne cvijet. Opet je riječ o slici koja govori o razlogu izabiranja župe Međugorje. Cvijet je mali cvijet. I Međugorje je mala župa. Bog tako djeluje – na paradoksalan, za nas ljude neočekivan način. Ne bira neki veliki već mali, izraelski, narod mali i nepoznati Nazaret. Isus bira „male“, jednostavne apostole.

A razlog izabiranja, privilegiranja jedne župe, nije zbog nje same već zbog drugih ljudi i naroda. Kao što je Bog izabrao, vodio i odgajao izraelski narod da bude primjer drugim narodima i kao što je Isus izabrao i odgajao dvanaest apostola da nose Radosnu vijest drugima, tako je Gospa izabrala, vodi i odgaja jednu malu župu da preko nje ljudi iz cijelog svijeta pronađu pravi mir.

Vjerujem da ćeš od sada pozornije živjeti i opažati cvijeće. Kad ugledaš neki cvijet, zaustavi se, promatraj ga i pitaj se što govori tvome srcu.

Sljedećih mjeseci u Glasniku mira s Marijom, našom dragom majkom, želimo ići kroz prirodu, od stvorenja do stvorenja o kojima govori u porukama i dublje ponirati u ono što nam želi reći. Tako ćemo joj se približavati, osluškivati njezino srce i lakše razumjeti njezine misli i želje koje su skrivene u porukama te razvijati bliski odnos sa stvorenjima. ■

STRATEGIJE NAPADA NA BRAK I OBITELJ

Krešimir
Miletić

U posljednje vrijeme svjedoci smo vrlo agresivnih napada na osobe koje se u javnom djelovanju suprotstavljaju namećanju rodne ideologije i zaštite dostojanstva ljudske osobe od začeca do prirodne smrti. Čak se može primijetiti da su najbrutalnije medijske hajke i napadi bili upravljeni prema ženama (Željka Markić, Judith Riesman, Karolina Vidović Krišto, Marijana Petir, sestre Husar, Blanka Vlašić, Nina Badrić, Jaga Stojak, Anela Todorić, ...). Na poseban način stigmatiziraju se i dehumaniziraju vjernici, poput molitelja krunice na trgovima, kojima se pripisuju pogrdni nazivi „klečavci“, iskrivljujući i potpuno lažno tumačeći njihove nakane s ciljem huškanja javnosti.

Da bi se lakše razumjelo zašto je tome tako, kao i razumjelo da se radi o prokušanim taktikama koje svoje korijene nemaju na ovim prostorima, vrijedi pročitati izvrsnu analizu koju je napravio Paul E. Rondeau u svom radu *Selling Homosexuality To America*, u kojem autor u potpunosti razotkriva i analizira strategiju gay lobija koju su prvi javno objavili 1988., Marshall Kirk i Hunter Madsen

u tzv. homoseksualnom manifestu *The overhauling of straight America*.

Ovu temu odabrao sam za ovu kolumnu iz razloga što je ovaj manifest objavljen nakon 'ratne konferencije' na kojoj su prije točno 30 godina, upravo u veljači 1988. u Warrentonu, Virginia (blizu Washingtona DC), vodeći gay aktivisti utemeljili program u 4 točke, koji su nešto kasnije Marshall Kirk i Hunter Madsen razradili u konkretne strategije u navedenom manifestu. Strategije i taktike iznesene u njemu su lako prepoznatljive u djelovanju promotora rodne ideologije u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini. Važno je razumjeti da je strategija

Prvi korak strategije je postići **desenzibilizaciju građana**. Ovaj korak autori opisuju kao što češći i glasniji govor u javnosti o homoseksualnosti. Kontinuiranom poplavom homoseksualnih promotivnih sadržaja upakiranih u što je moguće manje odbojnom obliku (filmovi, serije, prikazivanje poznatih povijesnih osoba kao homoseksualaca itd.) planirano je postizanje efekta kojeg najbolje opisuju sami autori u rečenici: „*Ako Amerikanci ne će moći zaustaviti tuš, s vremenom će se naviknuti biti mokri.*“

nametanja i infiltracije rodne ideologije planiran i dugoročan proces u kojem se koriste različite metode psiholoških i marketinških manipulacija.

Prvi korak strategije je postići **desenzibilizaciju građana**. Ovaj korak autori opisuju kao što češći i glasniji govor u javnosti o homoseksualnosti. Kontinuiranom poplavom homoseksualnih promotivnih sadržaja upakiranih u što je moguće manje odbojnom obliku (filmovi, serije, prikazivanje poznatih povijesnih osoba kao homoseksualaca itd.) planirano je postizanje efekta kojeg najbolje opisuju sami autori u rečenici: „*Ako Amerikanci ne će moći zaustavi-*

ti tuš, s vremenom će se naviknuti biti mokri.“ Plan je bio do te mjere 'bombardirati' javnost ovom temom dok se ne postigne efekt zamora, dok prosječan građanin umjesto početnog otpora ne počne jednostavno slijegati ramenima, kao da se radi o 'tek još jednoj stvari'. Autori doslovno opisuju cilj koji žele postići ovom strategijom na način da će nakon desenzibilizacije građani o ovoj temi pričati na isti način kao o razlici između dvije vrste okusa sladoleda, ne primjećujući više da se radi o bilo kakvim drugim bitnim razlikama. Ovaj efekt moguće je prepoznati i u rečenicama u javnom i političkom prostoru koje su se pojavile nakon 'tuširanja' provedenog u Hrvatskoj, poput 'Nemojmo više o svjetonazoru' i slično, kako se radi o temama koje skreću s 'pravih' problema, što zapravo potvrđuje da je ova faza strategije, barem kod jednog dijela građana, urodila plodom. Autori doslovno objašnjavaju kako će se kroz serije, 'sapunice', filmove i općenito televiziju lako penetrirati u domaćinstva.

Autori navode i strategiju kako se suprotstaviti 'konzervativnim crkvama', koje se identificiraju radi svog utjecaja na vjernike kao praktički glavna smetnja. „*Postoje samo dvije stvari koje možemo učiniti kako bi se zbnjivala homofobija istinskih vjernika. Prvo, možemo koristiti razgovor u 'zamućenim vodama'. To znači objavljivanje podrške homoseksualcima umjerenijih crkava, podizanje vlastitih teoloških primjedbi o konzervativnim tumačenjima biblijskih učenja i otkrivanja nepravilnosti. Drugo, možemo potkopati moralni autoritet homofobičnih crkava tako što ih prikazujemo kao zastarjele rukavce, izvan koraka s vremenima i najnovijim nalazima psihologije. Protiv moćne poluge institucionalne religije moramo postaviti moćniji koncept znanosti i javnog mišljenja.*“

Ovdje nije potrebno posebno napominjati otkud su se, dakle, pojavile brojne etikete poput 'homofob', 'srednji vijek', 'nazadni', 'neznanstveni', 'katoliban' i sl., kao i tzv. 'normalni katolici', tumačenja što je zapravo ispravno učenje i tumačenje Svetog pisma od strane naglašeno lijevo-liberalnih političara, portala i medija koji promiču rodnu ideologiju. Također, jasno je i zašto se o Crkvi, svećenicima, vjernicima piše na napadno negativan način, ističući ili izmišljajući uvijek nove afere. Dodatno, u medije se kao komentatore poziva različite "teologe", naglašeno liberalnog stava, koji "tumače" kako su stvarni problem i krivci

zapravo vjernici koji se opiru uvođenju

rodne ideologije, tumačeći njihovo zdravorazumsko protestiranje kao "govor mržnje", "netolerantnost" i sl.

Drugi korak strategije je **portretirati homoseksualce kao žrtve**. Autori navode kako u bilo kojoj kampanji za osvajanje javnosti, homoseksualci moraju biti prikazani kao žrtve kojima je potrebna zaštita, tako da će heteroseksualci biti skloni refleksima da preuzmu ulogu zaštitnika. Homoseksualci se prikazuju kao ranjiva manjina koju se napada, diskriminira, kojoj 'jača većina' ne dopušta da ostvare svoja ljudska prava. Autori eksplicitno nude i glavne poruke za kampanju, koje podupiru ideju žrtve: „*Što se tiče homoseksualaca, oni su rođeni homoseksualci, baš kao što ste rođeni heteroseksualni ili bijeli ili crni (...) nitko ih nikada nije prevario niti ih zavodio, nikad nisu napravili izbor i nisu nemoralni. Ono što oni rade je njima prirodno. To se lako moglo dogoditi i vama!*“

Treći korak strategije je **dati zaštitnicima 'pravedan razlog'**. Medijska kampanja koja prikazuje homoseksualce kao žrtve društva i potiče građane da budu njihovi zaštitnici moraju olakšati ljudima da objasne svoju novu poziciju i ulogu zaštitnika. I ovdje autori nude objašnjenje kako je teško očekivati da će većina ljudi braniti homoseksualnost kao takvu, ali da upravo radi toga treba kampanju prebaciti na područje anti-diskriminacije. 'Naša kampanja ne bi trebala zahtijevati izravnu podršku homoseksualnim praksama, već bi trebala zauzeti antidiskriminaciju kao svoju temu.'

Četvrti korak je **učiniti da homoseksualci izgledaju dobro**. Autori naglašavaju kako je iznimno važno prikazati gay osobe na način da se svatko može s njima identificirati. Kako bi se nadoknadio loš imidž koji su prošla vremena donijela homoseksualnim muškarcima i ženama, kampanja bi trebala prikazati homoseksualce kao vrhunske stupove društva. Autor čak navodi kako je ovaj trik jako star i kako su ga druge manjine koristile u svoju korist. „*Jeste li znali da je ovaj veliki čovjek (ili žena) bio gay?*“

Peti korak je **učiniti da protivnici izgledaju loše**. Autor doslovno navodi kako u kasnijoj fazi medijske kampanje za prava homoseksualaca - nakon što su homoseksualni oglasi postali uobičajeni - dolazi vrijeme da se bude žestok s preostalim protivnicima. Autor upozorava

da će se do tada nepopustljivi protivnici organizirati i da je cilj dvostruk: „*Prvo, želimo zamijeniti samoprevedni ponos glavne struje sa sramom i krivnjom. Drugo, namjeravamo učiniti da protivnici izgledaju tako gadno da se prosječni Amerikanci žele distancirati od takvih tipova.*“ Autori navode kako bi se javnosti trebala prikazati slika homofoba čije sekundarne osobine i uvjerenja ugrožavaju Ameriku. Ove slike mogu uključivati: Ku Klux Klan (...), obilazak nacističkih koncentracijskih logora gdje su homoseksualci bili mučeni i ubijani u plinskim komorama itd. Očita je namjera povezivanja protivnika sa negativnim pokretima i događajima koji lako izazivaju gađenje kod ljudi.

Trenutak u Hrvatskom saboru kada Nenad Stazić stavlja Željku Markić i referendumsku inicijativu 'U ime obitelji' u kontekst koncentracionog logora u Jasenovcu, napad SDP-ovca Nikše Spremića ili Freda Matica u EU parlamentu na Željku Markić uspoređujući ju s nacističkim zločincem Eichmannom ili fašizmom, optužbe Zlatka Hasanbegovića da je fašist ili tretman koji je prolazila Judith Riesman u Hrvatskoj (optužbe da relativizira holokaust) potvrđuju da je marketinška strategija postala dio marketinške taktike lijevo-liberalnih promotora rodne ideologije u Hrvatskoj.

...jasno je i zašto se o Crkvi, svećenicima, vjernicima piše na napadno negativan način, ističući ili izmišljajući uvijek nove afere. Dodatno, u medije se kao komentatore poziva različite "teologe", naglašeno liberalnog stava, koji "tumače" kako su stvarni problem i krivci zapravo vjernici koji se opiru uvođenju rodne ideologije, tumačeći njihovo zdravorazumsko protestiranje kao "govor mržnje", "netolerantnost" i sl.

Kao odličan primjer možemo vidjeti izbor tematike različitih predstava u kazalištima, poput predstave *Šest likova traži autora* u kojoj autor konkretnim osobama s čijim se stavovima, svjetonazorom ili vjeroispovijesti ne slaže - u predstavi oduzima ljudskost - prikazujući ih kao životinje koje se na kraju - ubija, pokazuje kako je za ove iste potrebe kao sredstvo upotrebljena **dehumanizacija neistomišljenika**. Psihološki fenomen negiranja ljudskosti pojedincima i grupama odavno je prepoznat te je privlačio zanimanje mnogih autora, a najčešće se označavao terminom dehumanizacija. Istraživači su se pitali kako su ljudska bića kroz povijest bila spremna počinuti takva zlodjela. Pretpostavljali su da odgovor leži u određenom psihološkom procesu kojim ljudi opravdavaju prelaženje uobičajenih moralnih granica. Lišavanjem pripadnika vanjske grupe ljudskih karakteristika is-

ključuje se samocenzura, što obustavlja emocionalne reakcije empatije prema njima i čini jednostavnijim činjenje nemoralnih djela. Kontinuiranim blaćenjem, ponižavanjem, difamacijom i izrugivanjem neistomišljenika, a na kraju i dehumanizacijom, postiže se ne samo efekt distanciranja ljudi od žrtve takvih napada, već i daje opravdanje za nemilosrdna postupanja i izživljavanje.

Slijedom svega navedenog u ovom prikazu vjerujem da ćete lakše prepoznati i razumjeti zašto se događaju toliki napadi na osobe, političare i udruge koje promiču kulturu života i koje se suprotstavljaju namećanju rodne ideologije, s jasnim konačnim ciljem 'da se prosječni građani žele distancirati od njih'. Metode medijskog i političkog posramljivanja postali su naša stvarnost. Hoće li u tome uspjeti, ovisi o tebi i meni, o svima nama. Količina napada na te osobe najbolje svjedoči koga su 'naciljali' kao osobe koje im najviše smetaju i ometaju planove. Budimo budni i molimo za one koji hrabro i vjerodostojno zagovaraju kršćanske vrijednosti u današnjem svijetu. ■

Mirta Miletić

BRIGA ZA DJEČJE DUŠE

Nedavno sam pročitala jednu Stepinčevu Okružnicu o ulozi roditelja u kojoj kaže kako je najvažnija uloga kršćanskog roditelja svojoj djeci dati vjeru. Kaže kako i nije neki napor imati djecu, ali kršćanski ih odgojiti zahtjeva silan trud, vlastiti rast i autentičnost. Blaženik je svjestan koliko je važna vjera za djetetov život i kojoj odgovornost imaju kršćanski roditelji.

Stoga se roditeljska briga za djecu ne svodi samo na brigu oko materijalnog, što je česta zamka današnjih roditelja, nego na brigu oko duša vlastite djece. Njihove duše su jednako stvarne kao i tijelo. Tijelo je bez duše mrtvo, a materijalna uгода brzo ishlapi i postaje dosadna. Smisao životu daje briga za unutrašnji život duše i sinovski odnos prema Bogu. Djeci je potrebno ukazati na izvore koji će hraniti njihove duše. Božja riječ, sa-

kramenti, molitva, dobra djela. Molitveni i sakramentalni života roditelja snažan je primjer i svjedočanstvo koje djeca gledaju. Posebno želim istaknuti sakrament pomirenja koji je ključan za duhovni rast svakog vjernika. Bez redovite i kvalitetne ispovijedi čovjek stoji na mjestu. Bez kvalitetnog ispita savjesti nemamo uvid u svoj unutrašnji odnos s Gospodinom niti nam je jasno s kojim se manama i grijesima valja pozabaviti. Važno je da djeca

gledaju svoje roditelje kako odlaze na ispovijed. Važan je govor roditelja o ispovijedi kao o radosnom susretu s Milosrdnim Ocem. Takav primjer roditelja ohrabruje djecu za čestu ispovijed i pomaže im da ovom sakramentu pristupaju s radošću, bez straha i grča.

Od naših petero djece, četvero njih primilo je sakrament pomirenja. Bilo mi je važno na njih prenijeti redovitost svete ispovijedi i naučiti ih kako napraviti dobar ispit savjesti. Znala sam se često mučiti s pitanjima i strahovima. Hoću li im uspjeti prenijeti istu ljubav koju i ja osjećam prema ispovijedi? Što ako ne će htjeti na ispovijed? Hoće li shvatiti važnost sakramenta pomirenja? Svoje su grijehe nakon ispita savjesti pisali na papir. Na taj način su ozbiljnije i kvalitetnije pristupali ispovijedi. Priprema za ovaj sakrament je jako važna. Kaže jedan svećenik kojeg poznajem kako mu je već na početku ispovijedi jasno je li se vjernik pripremio ili ne. Je li napravio dobar ispit savjesti ili govori napamet? U početku sam djecu poticala da im ispovijed bude češća, brinula o tome kada su se zadnji puta ispovijedili, govorila im o potpunim oprostima koje Crkva milosno dijeli. Kasnije, kada su narasli sami su razvili potrebu za sakramentom pomirenja. U svemu tome shvatila sam da je važno kako i kada ja idem na ispovijed. Pokazujem li primjerom ono što tražim od djece? Djeca moraju vidjeti našu ljubav i zauzetost za ispovijed. Moraju vidjeti kako nam je to važno i osjetiti da nam taj sakrament vraća mir i radost djece Božje. Moraju slu-

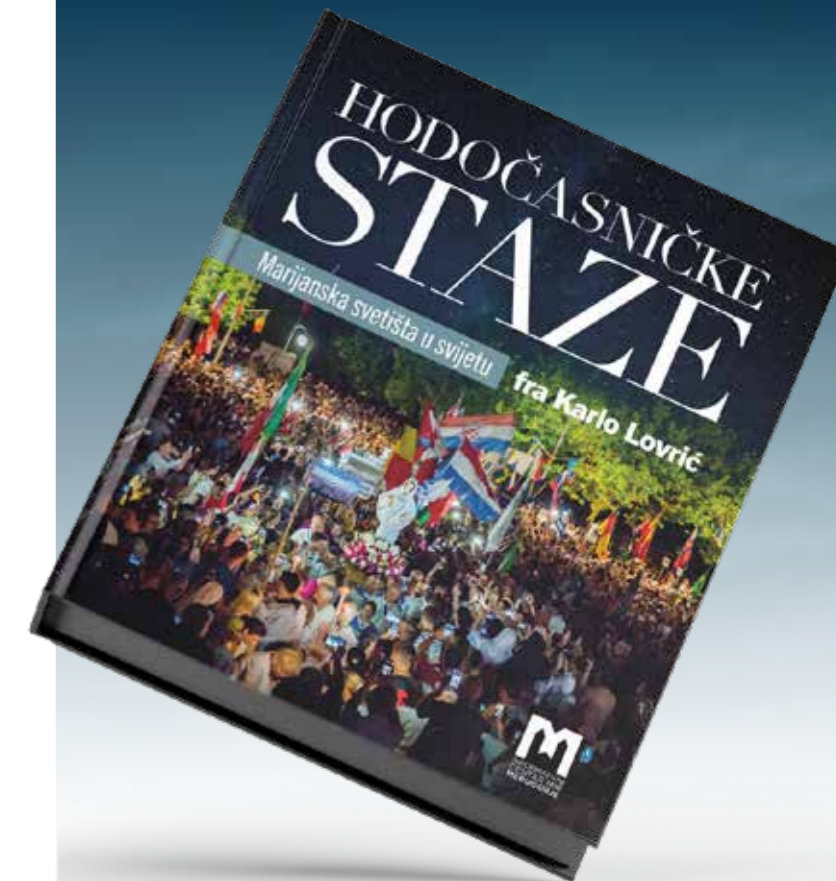
Važno je da djeca gledaju svoje roditelje kako odlaze na ispovijed. Važan je govor roditelja o ispovijedi kao o radosnom susretu s Milosrdnim Ocem. Takav primjer roditelja ohrabruje djecu za čestu ispovijed i pomaže im da ovom sakramentu pristupaju s radošću, bez straha i grča.

šati naša iskustva ispovijedi i vidjeti promjene u našem životu nakon ispovijedi.

Gospa je u Međugorju uporno ponavljala koliko je važan sakrament ispovijedi. Tako je npr. 25. siječnja 1995. poručila: „Pozivam vas da otvorite vrata svoga srca Isusu kao što se svijet otvara suncu. Isus želi ispuniti vaša srca mirom i radošću. Ne možete, dječice, ostvariti mir, ako niste u miru s Isusom. Zato vas pozivam na ispovijed da Isus bude vaša istina i mir. Dječice, molite da imate snage ostvariti što vam govorim.“

Ovakve poruke kojima poziva na ispovijed jasno ukazuju na snagu koja nam se vraća nakon svake ispovijedi. Naše su ljudske snage i odluke vrlo nestalne. Ovisi o mnogo toga. O našim osjećajima, intresima, raspoloženju, vremenu... Prevrtljivi smo, nestalni, sebični. Ne možemo sami! No, naša Nebeska Majka zna što nam je potrebno za mir. Brine za svoju djecu i želi spasenje i radost za svako svoje dijete. Zbog toga je toliko dugo i prisutna u Međugorju. Kolikima dans nedostaje taj mir? Kolikoga traže na krivim mjestima? Učimo kako biti strpljivi u odgoju za vjeru od naše Nebeske Majke! S ljubavlju i odlučnošću potičimo svoju djecu na sakrament pomirenja! I budimo zahvalni gospodinu na daru svete ispovijedi. ■

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoj Crkvi.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Svoju službu i povjeravam zagovoru Blažene Djevice Marije

Papa Franjo je u četvrtak 12. rujna na spomendan Imena Marijina imenovao novim kotorskim biskupom fra Mladena Vukšića, OFM, dosadašnjeg župnika župe Bezgriješnog začeca BDM u Posušju u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji i definitora Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM.

Nakon premještanja dotadašnjeg kotorskog biskupa Ivana Štironje u Porečku i Pulsku biskupiju i njegova preuzimanja 18. ožujka 2023. u kanonski posjed toga sjedišta, papa Franjo imenovao je apostolskim upraviteljem upražnjene stolice Kotorske biskupije barskog nadbiskupa Rroka Gjonlleshaja.

Uz prisustvo mjesnoga biskupa Petra Palića, našega provincijala fra Jozę Grbeša, konzultore, dekane i braću fratre, nakon molitve Andeo Gospodnji pročitan je dopis Apostolske Nuncijature Crne Gore o imenovanju fra Mladena kotorskim biskupom.

U svom obraćanju biskup Petar, čestitajući fra Mladenu istaknuo je: *Trenutak je ovo da ti kao biskup ovih biskupija zahvalim za tvoje vjerno služenje u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji, za tvoju jasan i izgrađen osjećaj crkvenosti, za odgovorno vršenje svih službi koje su ti povjeravane i za tvoju otvorenost za izvanrednu suradnju. Želim ti takve suradnike kao što si i ti bio i biskupu Ratku i biskupu Želimiru u Dubrovniku i meni osobno.*

Neka ga u njegovoj novoj službi u Crkvi Kristovoj, u časnoj Kotorskoj biskupiji prati zagovor serafskoga oca sv. Franje, sv. Tripuna – zaštitnika grada Kotora i Blažene Djevice Marije na Nebo uznesene.

Obraćanje novoimenovanog kotorskog biskupa mons. Mladena Vukšića

U Biskupskom ordinarijatu u Mostaru, u prigodi imenovanja kotorskim biskupom, mons. Mladen Vukšić obratio se nazočnoj braći svećenicima.

Preuzvišeni Oče biskupe Petre; generalni vikaru biskupija don Nikola; mnogopoštovani provincijale fra Jozo; braćo svećenici ovdje nazočni, kao i svi do kojih ove riječi dopru: mir vam i dobro!

Dok vama želim mir, ne mogu poreći da me ovo imenovanje iznenadilo i pomalo uznemirilo. Donijelo mi je zebnju i tisuću pitanja. Prije svega zato što sam siguran da nikada nisam ni na koji način žudio službu poput ove koja mi je danas povjerena. Siguran sam i sada da je bilo i svetijih i boljih i pripravnijih i učenijih kandidata od mene. Međutim, unatoč zbunjenosti koju osjećam i osjećaju ne-

dostojnosti koji me prati, u pozivu Svetog Oca, prepoznajem volju Božju koju želim ispuniti prije svega i stoga prihvaćam imenovanje franjevačkoj malenosti kao poziv na služenje Crkvi i narodu Božjem. U tome se ne oslanjam na svoje snage nego na milost koju Gospodin daje onima koji se u njega uzdaju: „Blagoslovljen čovjek koji se uzdaje u Gospodina i kome je Gospodin uzdanje“ (Jr 17,7).

Kad sam pomislio kako trebam dovršiti uređenje župne crkve u Posušju i odredio rokove, Bog me poljuljao u mojoj sigurnosti pozivajući me na abrahamsku vjeru. Naše životne prilike i neprilike naša su prigoda i mogućnost za rast u vjeri i odanosti Bogu. Bog je uvijek nov, on uvijek stvara. Stoga njemu slava i hvala za dar života, za dar poziva i za nebrojene milosti i darove kojima me obasipao tijekom mog života. Računam na Njegovu pomoć i na ovom novom putu koji je preda mnom.

Zahvaljujem Njegovoj svetosti, papi Franji, koji me je, usmjerivši pažnju na mene, imenovano biskupom kotorske biskupije. Upućujem pozdrav administratoru te biskupije, nadbiskupu barskom mons. Rroku

Gjonlleshaju, biskupu u miru mons. Iliji Janjiću, svećenicima, redovnicima, redovnicama i svem Božjem puku u „Zaljevu svetaca“. Bratski pozdrav upućujem i mons. Zdenku Križiću, nadbiskupu splitsko-makarskom i mojem metropolitu.

Moj iskreni pozdrav građanskim vlastima u Crnoj Gori i Kotoru i nadam se suradnji na opće dobro kao svoj braći koja pripadaju drugim Crkvama: zajedno prepoznavamo Isusa kao Sina Božjega i Spasitelja svijeta. Bratski pozdrav svima koji ispovijedaju druge vjere i koji s nama dijele želju za upoznavanjem i služenjem Bogu.

Posebna misao u ovom trenutku ide mojim roditeljima, pok. ocu Mići i majci Jagodi, koji su mi dali život i vjeru i svima onima iz moje obitelji koji su mi prenijeli svoju ljubav prema Kristu i Crkvi. Zahvalno sjećanje na sve moje voljene postaje svakodnevna molitva u koju uključujem brata, sestru, rodbinu, prijatelje, mještane sela Otoka i moje župe Vitina.

Hvala Mostarsko-duvanjskoj biskupiji, u kojoj sam proveo većinu svog svećeničkog služenja, kao i Zagrebačkoj nadbiskupiji i Dubrovačkoj biskupiji u kojima sam kraće boravio. U ovom spo-

menu nezaobilazni su svi vjernici župa u kojima sam pastoralno djelovao.

Posebnu zahvalu dugujem Franjevačkoj provinciji Uznesenja BDM u Hercegovini, čiji sam član. Hvala mojoj braći za sve što su učinili za mene. Svima koji su na bilo koji način u mom srcu ostavili ono što me učinilo čovjekom, vjernikom i svećenikom kakav jesam. Zahvaljujem svojim učiteljima, nastavnicima, profesorima, odgojiteljima, župnicima i pastoralnim suradnicima, časnim sestrama i svima koje sam susretao na svom životnom putu.

Danas na spomen Presvetog imena BDM, cijelu svoju službu i općenito svoj život povjeravam njezini zagovoru kao i zagovoru zaštitnika Kotorske biskupije, Sv. Tripuna te ostalih božjih ugodnika: Bl. Gracije iz Mula, Bl. Ozane, službenice Božje Ane Marije Marović te posebno Sv. Leopolda Bogdana Mandića, koji će me uvijek podsjećati na moje franjevačko podrijetlo, na moje siromaštvo i na neizmjereno Božje milosrđe.

Na sve zazivamo Božji blagoslov!

Mons. Mladen Vukšić,
imenovani biskup kotorski

ČESTITKA PROVINCIJALA FRA JOZE GRBEŠA IMENOVANOM BISKUPU KOTORSKOM

Poštovani fra Mladene!
U ime sve braće Hercegovačke franjevačke provincije čestitam Ti na imenovanju u časnu službu biskupstva. Molimo Gospodina da bude s Tobom u hrabrosti, mudrosti i ljubavi vođenja ponosne i drevne biskupije Zaljeva svetaca.

Znaj da ćeš u nama uvijek imati braću i da će naša Provincija uvijek biti Tvoja majka koja voli svoju djecu bez obzira na daljine i službe. Neka

naš franjevački habit i Franjin pozdrav: *Mir i dobro* nikada ne prestane biti Tvoj.

Neka naša povezanost u budućnosti i dalje i uvijek bude i molitvena i bratska.

Zahvalni za Tvoj život i Tvoju novu službu, želimo Ti dovoljno i blagoslova i milosti za sve dane Tvoje časne službe.

fra Jozo Grbeš, OFM, provincijal

ŽIVOTOPIS IMENOVANOG BISKUPA FRA MLADENA VUKŠIĆA

Fra Mladen Vukšić rođen je 28. prosinca 1965. godine u Ljubuškom od roditelja Mirka i Jagode r. Lauc. Djetinjstvo je proveo u mjestu Otok koje pripada župi Vitina u kojoj je i kršten 16. siječnja 1966. godine. Osnovnu, pučku školu pohađao je u Vitini od 1972. do 1980. godine. Srednju strukovnu školu, smjer strojarški tehničar završio je u Ljubuškom 1984. godine.

Franjevački habit obukao je na Humcu 14. srpnja 1984. čime je stupio u Novicijat Hercegovačke franjevačke provincije. Prve redovničke zavjete položio je 15. srpnja 1985. godine. Potom odlazi na služenje vojnog roka, prvo u Skoplje, a potom u Kumanovo.

Filozofsko-teološki studij pohađa na Franjevačkoj teologiji u Makarskoj (1986. – 1989.) te u Bologni (1989.-1992.) gdje diplomira.

Svećane zavjete u Redu manje braće položio je 16. rujna 1990. na Kočerinu. Biskup Pavao Žanjic zaredio ga je za đakona 29. lipnja 1991. godine u Mostaru, a za svećenika 26. srpnja 1992. u Čitluku.

Nakon svećeničkog ređenja preuzima službu župnoga vikara na Humcu te pomoćnog odgojitelja novaka sve do rujna 1994. godine kada odlazi u Rim na studij Pastoralna mladih i Katehetike. Za svoga boravka na Humcu 1992. godine pokrenuo je prvo bratstvo Franjevačke mladeži (Frame) na području naših hrvatskih provincija. Na Papinskom Sveučilištu Salesianum 1997. godine postiže magisterij ne temu: *Predavač religije kao odgojitelj*.

Završivši studij, uprava Provincije ga imenuje odgojiteljem bogoslova, tj. braće s privremenim zavjetima, u samostanu Hercegovačke franjevačke provincije u Dubravi u Zagrebu te na toj službi ostaje do 2000. godine. Nakon toga obavljao je sljedeće službe: gvardijan i župnik u Slanom do 2003. godine, župnik u Posuškom Gracu do 2010. godine, župnik na Kočerinu do 2013. godine te župnik u Posušju. Uz to, četiri puta je biran za člana uprave Hercegovačke franjevačke provincije, bio je duhovni asistent Franjevačkog svjetovnog reda i Franjevačke mladeži.

Prema Nebu nek se srce diže!

Prije pedesetak godina izišao je u jednim američkim novinama zanimljiv oglas: „Put do Neba!“ „Bojite li se da ne ćete doći u nebo? Bez brige! Samo mi pozajmite 5 000 bez kamatnih dolara. I učinili ste dobro djelo, a ja ću svaku večer za vas moliti.“

Doći u nebo, dakako, konačni je naš cilj. Svi tome cilju težimo! Ali, iz spomenutoga oglasa moglo bi se krivo zaključiti da je Nebo neki prostor. Kao i izraz „kruh s neba“ koji susrećemo u

Evangelju, ni manje ni više nego četiri puta, teško je razumjeti.

Isus obećava Židovima kruh s neba koji zauvijek zasićuje. Zemaljski kruh... namijenjen je prolaznom zemaljskom životu, kao što je bila i mana u pustinji. Isus opominje, ne brinite se samo za prolaznu hranu. Daleko više, potrebno je brinuti se za hranu koja daruje vječni život, a nju daje sam Isus, Sin Čovječjega.

Ljudi imaju neko svoje iskustvo: nema kruha bez motike, bez truda. S takvim iskustvom

obraćaju se ljudi Isusu: Što učiniti da dobiju ovaj kruh? Mišljenja su, Bog će dati ovaj kruh samo onda ako se to zasluži pobožnim djelima. Isus ispravlja njihovo mišljenje. Pobožna djela su važna, ali vjera u Sina Čovječjega, Sina Božjega i poslanika Očeva je odlučujuća. Tko vjeruje u Sina Čovječjega, koji je sišao s neba da se opet vrati na nebo, već je u posjedu ovoga Kruha.

S Kristom se pojavljuje i Nebo na zemlji. U Kristu nas susreće Nebo ne kao mjesto, kao prostor, nego kao sasvim nova kvaliteta bitka. Sam

Gospodin je trajno jelo koje jamči čovjeku trajni život.

On je vječni kruh koji daruje vječni život i zato zasićuje čovjeka za sva vremena.

Glad za Bogom ne može zamijeniti nikakav zemaljski kruh, kako god se taj kruh zvao. Zemaljski kruh zadovoljava tjelesne potrebe, a ne i srce. Srce je nemirno i nakon punog želudca. „Nemirno je srce naše, Gospodine, dok ne otpočine u tebi“. – kaže sv. Augustin.

Zato Isus i kaže: „Tko k meni dolazi ne će više ogladnjati i tko u me vjeruje ne će više ožednjati...“ (Iv, 6,36)

Naš svećar, fra Marko Dragičević, hrani se kao svećenik 50 godina Kruhom s Neba, a to po Božjoj milosti omogućuje i drugima. Posebno je sretan da je mogao podijeliti svoju radost sa svojom obitelji i svojim pokojnima na groblju u Srebrenicu, ali bi bio još sretniji da je mogao

slaviti ovaj jubilej sa svojim bratom fra Matom, s kojim je proslavio i mladu misu. Fra Matu je Gospodin pozvao 25. veljače 2019. prije pet i pol godina, dok je obnašao službu provincijskog ekonoma u Mostaru.

Prije više od pedeset godina obojica su osjetili želju za Živim Kruhom s Neba i kao svećenici Kristovi dijeliti Kruh s Neba drugima. Nikakvo čudo! Odrastali su u kući molitve i rada, zajedništva, a čini se, i glazbe i pjesme! Vidio sam u Arhivu naše Provincije u Mostaru fotografiju iz 1957. godine sa zlatnog pira pok. djeda Marka i babe Luce. Cijela obitelj je na okupu. Djed Marko s velikim brkovima i fesom na glavi ima gusle u rukama, a Marko i Mate svirale, što se poslije pokazalo veoma korisnim u pastoralu. Obojica su bili s dobrim sluhom. Odrastali su u takvom kršćanskom ozračju ljubavi i zajedništva i nije mogao biti drugačiji izbor, nego slijediti stope svetoga Franje Asiškoga i koji gladažu za Živim Kruhom, voditi do Isusova Stola riječi i kruha.

Na istom ognjištu odrasla su i njihova dva strica: fra Vinko i fra Marko, te časna s. Vjekoslava, a prije njih, fra Pavo, brat djeda Marka.

Ono što su fra Marko i fra Mate primili u obitelji, to su samo nadograđivali poslije u školi, u sjemeništu. Fra Marko u Dubrovniku kod Isusovaca, a fra Mate u Visokom kod fratara.

Obojica su prve godine filozofsko-teološkog studija završavali u Sarajevu, a poslije nastavili u Njemačkoj: fra Marko u Königsteinu im Th. kod Frankfurta, a fra Mate u Würzburgu.

Fra Marko je teološki studij završio godinu dana ranije, ali je htio pričekati fra Matu i zajedno proslaviti mladu misu. Zaređeni su za svećenika u Königsteinu 29. lipnja 1974. Obojica su časni članovi naše zajednice, Hercegovačke franjevačke provincije i obavljali su odgovorne službe u Crkvi i Provinciji.

Fra Marko je bio duhovni pomoćnik u Frohnleitetu (Austrija), Seonici, Posušju, Roškom Polju, te župnik u Roškom Polju, duh. pomoćnik u Grudama i župni upravitelj u Grudama.

Poslušao je Crkvu kao časni svećenik i franjevac i napustio u ono vrijeme Grude, ali uzdignuta čela.

Nakon toga djeluje kao duhovni pomoćnik na Čerinu pa na Humcu i gvardijan i župnik u Slanom, a sada kao duh. pomoćnik na Humcu.

Fra Marko je i fizički volio raditi i graditi. i gdje god je bio, ostavio je i te kako traga. Posebno se to vidjelo u Slanom.

Dok sam prije desetak godina obilazio tvoju majku Stanu i tetku Matiju i donosio im svetu pričest, upita me njegova majka Stana: „Bože moj, ima li moj Marko vrimena za molitvu?“ Rekao sam: „Dakako, fra Marko moli i radi. Ne brini!“

Fra Mate, iako nije radio fizički kao fra Marko, ipak je za župnikovanja u Gradničima mnogo toga uradio i sagradio, ali još više duhovno obnovio. Bio je vrijedan i poštivan župnik!

Imao je odgovorna zaduženja i u našoj franjevačkoj zajednici. Vršio je mnoge pastoralne službe: duhovni pomoćnik u Tepčićima, Blankenau, Hosenfeldu (Njemačka), na Čerinu, u Gradničima bio župnik, a u njegovoj pismohrani piše: vršio je sve službe osim provincijala: provincijski vijećnik, zamjenik provincijala, tajnik Provincije, ekonom Provincije, odgojitelj novaka na Humcu, gvardijan u Mostaru, a nekoliko godina brinuo je o obnovi samostana na otočiću Badiji i štošta drugo.

Prema Nebu nek se srce diže!

Naš fra Marko svoj jubilej slavi: Mjesec prije, sretan, meni javi. Zamoli me da ja nešto velim na tom slavlju, blagoslov poželim.

Malo sam se kolebao, dašta, Što tad reći? Proradi mi mašta. Al ubrzo potvrdno mu rekoh, Jer njegovo povjerenje stekoh.

Laknulo mu, rekao mi: HVALA. Sva je priča u toj riječi stala. „Evo, punih pedeset je ljeta Ko svećenik, obidoh ja svijeta.

Slavim misu u najužem krugu, Ne ću svoje ostaviti u dugu. Uzvanika bit će nešto malo, Do duhovnog slavlja mi je stalo.

Srebrenicu ja sam izabrao, I udahnu... malo je zastao: U njoj moji pokojni su, stari... Spomen na njih, duša mi krvari.

Trebao je i fra Mate slaviti, Svima mogu ko svećenik javiti: On u Raju sad svečano slavi, Zbor anđela gozbu njemu pravi.

Takvoj gozbi i ja sada težim, U Nebu je sasvim drugi režim. Ovdje slavlje pred-okus je Neba... Stiči gore, s križem ići treba.

Da u Nebu bude slavlje, gozba, Nije dosta natrpana torba Koje kakvim brigama i križem. Prema Nebu nek se srce diže! Amen.

Osjetila se velika praznina nakon njegove smrti. On sada slavi kod Gospodina i priprema nama mjesto kod Gospodina. Hvala obojici na svemu što su dobroga učinili za Crkvu općenito i za Hercegovačku franjevačku provinciju.

Hvala njihovoj obitelji, njihovim pokojnim roditeljima, što su podarili Crkvi i Provinciji dva divna bisera, dvojicu fratara i svećenika!

Fra Marko, neka te Gospodin prati na ovom još trnovitom zemaljskom putu, a ti, dragi naš fra Mate, uživaj u zajedništvu sa svima svetima u nebeskoj radosti. Amen. ■

Priredio: fra Karlo Lovrić

U OBRANU I POHVALU MAJČINSTVA
Marije Nagele, 12. svibnja 2024.

DOKLE GOD KUĆA JOŠ JEDNO MAJČINSKO SRCE

Majčinstvo je misterij ljubavi. Vjerojatno nikada nije bilo manje cijenjeno nego danas. Biti majka najveći je i najsnažniji otpor kulturi smrti.

To je razvoj, proces koji je počeo nekoć veoma polagano, naizgled bezazleno, a koji uzima sve više maha: obezvrjeđivanje ljudskog života. Ključne riječi kao što su „sloboda prekida trudnoće“ ili „legalizacija surogat majčinstva“ gotovo su dio *mainstreama* u politici i društvu te su iskovane u oštre mačeve u predizbornoj kampanji. Svaki od tih napada također je ozbiljan udarac onima koje jedine mogu nositi i radati novi život, koje djetetu mogu pružiti ljubav i sigurnost na jedinstven način te koje nitko drugi ne može zamijeniti: **majkama**.

Sve što je lijepo i sveto u ljudskom životu jest izopačeno ili se izopačuje te se treba kontrolirati. I tako se neizbježno nalazimo u situaciji u kojoj ne samo da okolina sve više i više degradira ili čak prezire majke, nego i u kojoj su, zbog društvene uvjetovanosti, mnoge same žene toliko nesigurne da kategorički odbacuju majčinstvo ili sebe vide kao majke ili pak imaju osjećaj nelagode ili inferiornosti. Kolike su majke, ali i očevi i djeca, prevareni ovakvim stavom!? Koliko se time uništava ljubav, zadovoljstvo i zahvalnost, koliko se time uništava zdrav razvoj mladih?

Što zapravo znači majčinstvo? Nije li prije svega žrtva imati djecu što je ujedno i prekretnica u životu žene te ona postaje naskroz ovisna o djeci pa time gubi samostvarenje i slobodu? Nije li potpuno iracionalno odvažiti se postati majka?

Dar samozaborava

Moderni ljudi sigurni su u jedno: da kao majka gubiš sebe – a to je veliki gubitak. Majčinstvo može imati svoje lijepe aspekte; ali u konačnici uvijek odjekuje da je inferiorno u usporedbi s onim što bi žena inače mogla biti ili imati: **Hobije, prijatelje, slobodno vrijeme, briga o sebi, profesionalni uspjeh – sve ženi izmiče kroz prste kad rodi dijete, čije potrebe mjesecima i godinama vežu i uzimaju majčino vrijeme, energiju i pozornost.**

Moderni ljudi sigurni su u jedno: da kao majka gubiš sebe – a to je veliki gubitak. Majčinstvo može imati svoje lijepe aspekte; ali u konačnici uvijek odjekuje da je inferiorno u usporedbi s onim što bi žena inače mogla biti ili imati: **Hobije, prijatelje, slobodno vrijeme, briga o sebi, profesionalni uspjeh – sve ženi izmiče kroz prste kad rodi dijete, čije potrebe mjesecima i godinama vežu i uzimaju majčino vrijeme, energiju i pozornost.**

nalni uspjeh – sve ženi izmiče kroz prste kad rodi dijete, čije potrebe mjesecima i godinama vežu i uzimaju majčino vrijeme, energiju i pozornost.

Zapravo, ova ideja nije neutemeljena. Umjesto toga, to je jednostavno činjenična stvarnost. Kao majka i slobodoljubiva žena koja svoj posao cijeni kao poziv, znam koliko težak može biti gubitak kada iz ljubavi prema svojoj djeci ostavite po strani široka i velika područja svog života.

Da, dijete mijenja sve, a od trudnoće preko poroda do odgoja biti majka košta beskrajno mnogo i tjera ženu uvijek iznova do granica njezinih sila – i onkraj fizičkih snaga. Zahtijeva predanost i odricanje od mnogih dragih i zanosnih sloboda i uspjeha.

Je li zbilja gubitak „izgubiti“ sebe?

Ali veliko je pitanje: Je li doista gubitak „izgubiti“ sebe? Je li gubitak ako zaboravim sebe i umjesto toga se fokusiram na drugu osobu? Je li gubitak u potpunosti služiti ovoj osobi i cijeloj obitelji – jer to je sve što ja kao majka radim kad najviše vremena provodim hraneći svoje dijete, presvlačeći ga, s ljubavlju ga ljuljajući da utone u san i nježno ga mazim, zadovoljavajući tako sve njegove potrebe?

Čini se da se mnoge žene danas plaše ovoga koraka koji im mijenja život. Ali trebale biste se zapitati: Želim li doista da se moj život nastavi onakvim kakvim sada živim? Je li to zapravo privlačan i opravdan zahtjev? Ili nije li većma iluzija da to zadržavanje mojih navodnih sigurnosti i sloboda osigurava istinsko i trajno ispunjenje i sreću?

Štaviše, promjene, izazovni i teški trenutci u životu ono su od čega najviše profitiram u svojoj osobnosti. Upravo te faze života koje me puno koštaju, u kojima mogu pokazati od čega sam sazdana, pomažu mi da idem naprijed i otvaraju mi nove obzore. Trenutci u kojima se zaboravim i stavim u službu drugoga čine da se sa zadovoljstvom i ponosom osvrnem unatrag te iz njih izlazim jača nego što sam ikada prije bila.

Često se sjetim neusporedivog osjećaja kada sam prvi put mogla držati svoga prvog sinčića u naručju. Nakon poroda koji je bio sve samo ne savršen i lagan, u tom trenutku sav trud i sve vanjsko nestalo je u pozadini. Činilo se kao da se u tom trenutku promijenilo težište svijeta. Odjednom nisam više bila centar svoga maloga svijeta – nego je to mjesto zauzelo moje dijete. Samo tako.

Upravo to iskustvo ne čini ženu gubitnicom ni žrtvom, kako često čujemo.

Čini se da se mnoge žene danas plaše ovoga koraka koji im mijenja život. Ali trebale biste se zapitati: Želim li doista da se moj život nastavi onakvim kakvim sada živim? Je li to zapravo privlačan i opravdan zahtjev? Ili nije li većma iluzija da to zadržavanje mojih navodnih sigurnosti i sloboda osigurava istinsko i trajno ispunjenje i sreću?

Ne, to ih čini pobjednicama: nad samima sobom, nad vlastitom uskogrudnošću i osjećajem da su središte svijeta.

Jer paradoksalna je istina ljudskog života da sreću i ispunjenje ne nalazimo kada težimo vlastitoj sreći – nego kada zaboravimo sebe i usredotočimo se na sreću drugih.

Moć ljubavi

Ipak, čini se da onog trenutka kada žena postane majka ne gubi samo sebe nego i svu moć. Jer je vezana uz malog čovjeka koji ne može preživjeti bez nje i treba majku non-stop. Koje bi i kakve velike stvari mogla postići?

Istina je, međutim, da su majke te koje oblikuju svijet sutrašnjice te koje su na taj način kadre graditi ili uništavati društvo i svijet. Majka je ta koja svojim ponašanjem uči dijete što znači biti dobar čovjek i kako izgleda ispunjen život.

Ona je prvi i najbolji uzor djetetu od kojeg mogu naučiti da je posvećenost drugim ljudima vrijedna i ispunjavajuća. Ima moć da djetetu na jedinstven način kroz cijeli život pruži osjećaj da je bezuvjetno voljeno i vrijedno, da je dobro što je živo. Kao nitko drugi, majka vidi koje kvalitete i sposobnosti drijemaju u maloj osobi. Ona je prva koja ima priliku prepoznati i promicati ono što je dobro te pomoći djetetu da svlada ono što je manje dobro, umjesto da dopusti da ono dominira nad majkom. Kakva je to i koja povlastica moći u toj mjeri utjecati na drugu osobu i oblikovati je!?

Ipak, ovo veliko dostojanstvo – i htje-la bih reći „moć“ – odgoja djeteta nosi

sa sobom i bolno iskustvo neuspjeha. Kao mama, svaki dan vidim svoje granice. Vidim gdje griješim u odgoju i gdje sam nesavršena u svojoj osobnosti, jer dijete odražava, zrcali sve što radim, bez pitanja.

Nigdje drugdje nisam tako izravno svjesna koliko sam ograničena. A ipak me moje dijete voli – upravo takvu. Zato što sam ja njegova mama. Unatoč mojim greškama. Voli me bezuvjetno.

Majčinstvo daje poniznost. Daruje mudrost – jer mogu sagledati i vidjeti što je stvarno bitno. A to nisu godišnji odmori, društvena priznanja niti naizgled važni uspjesi na poslu ili zvanju. Nego sigurnost da si najvažnija, najbitnija osoba u tuđem životu.

Sloboda u predanju

Još jedan ljudski paradoks otkriva se u majčinstvu: Naime, krajnja sloboda nije raditi ono što želim, nego u odricanju od vlastitih prividnih sloboda, zbog ljubavi.

Upravo ta ljubav čini da majka živi bezuvjetno predano, bez razmišljanja. Kroz ljubav je sposobna nadići sebe i vlastite granice u trenucima kada joj se čini da joj vlastite snage više ne dostaju. To je vjerojatno najočitiije pri rođenju djeteta. Ta je ljubav toliko duboka da odustajanje nije opcija ni u najtežim trenucima. Jer kao mama znam: moje me dijete treba. A ja sam nenadomjestiva, nezamjenjiva. Nitko drugi ne može biti uz moje dijete na način na koji to ja mogu biti. Nitko ne može nadomjestiti niti zamijeniti moju ljubav. Odanost majke prepuna ljubavi nadilazi sve granice i stoga je to nenadmašna sloboda.

Najvažnija izjava o ljepoti života

Reći **da** djetetu i prenositi, davati život znači u svojoj najdubljoj srži, reći **da** i sebi. Kako bi se osoba bolje "ostvarila" nego u tako snažnom i dubokom **da** sebi i vlastitom životu? Postati majka je najvažnija tvrdnja kako je naime život lijep i vrijedan. Iz tog stava majka daje sebe – da bi drugoj osobi darovala život. I svaki dan iznova doživljava ljepotu života kroz začuđene oči svoga djeteta.

Postajući majka, kroz majčinstvo, žena na potpuno novi način upoznaje sebe i vrijednost života te dobiva priliku svakim danom sve snažnije reći **da** životu, samoj sebi i vlastitom djetetu.

Bezuovjetna ljubav mog djeteta prema meni, svojoj majci, uči me da volim i prihvaćam sebe. Moj vlastiti neuspjeh u mnogim malim trenucima ujedno je i svakodnevna nova škola poniznosti. Ništa mi ne pokazuje tako jasno veličinu ljudskih bića ali i njihovu krhkost – jer shvaćam, osobito tijekom trudnoće, pri porodu i s obzirom na mnoge opasnosti kojima je dijete izloženo:

U konačnici netko drugi drži moj život i život moje djece u svojim rukama.

Tajna ljubavi spašava svijet

U konačnici, majčinstvo je misterij, čudesna tajna ljubavi. To je nešto nekontrolirano, što nekako prkosi logici ovoga svijeta, jer beskrajno nadilazi puki razum. Ovo bi mogao biti jedan od razloga

Koliko god netko može očajavao zbog nastojanja ovoga našeg vremena da uništi sve što je sveto i lijepo u ljudskom životu, nije rješenje pomiriti se s ovom kulturom smrti koja dominira našim svijetom. Nije rješenje ni samosažaljenje zato što se majke sve manje cijene. Ono što mi kao žene, što mi kao majke, možemo i trebamo učiniti jest razumjeti i povratiti ljepotu i dostojanstvo majčinstva.

zašto se majčinstvo osporava danas više nego ikad prije.

Veza između majke i djeteta je neraskidiva i vječna, kao nijedna druga. Ali ne odlukom poput one koju donosimo sklapanjem doživotnog partnerstva. Nego kroz samu prirodu.

Koliko god netko može očajavao zbog nastojanja ovoga našeg vremena da uništi sve što je sveto i lijepo u ljudskom životu, nije rješenje pomiriti se s ovom kulturom smrti koja dominira našim svijetom. Nije rješenje ni samosažaljenje zato što se majke sve manje cijene. Ono što mi kao žene, što mi kao majke, možemo i trebamo učiniti jest razumjeti i povratiti ljepotu i dostojanstvo majčinstva.

Krajnji otpor

Biti majka prepuna ljubavi najjači je otpor svakom napadu na život. Ne postoji veća prilika za promjenu prema kulturi života nego kroz ljubav majke koju ona prenosi na naraštaj i koja se tako umnožava.

I da: To je ljepota i dostojanstvo koje često boli, koje traži beskrajno mnogo od nas žena – složiti će se sa mnom svaka žena koja je bilo kada rodila. Ali tako je to sa svim stvarno vrijednim stvarima u životu. Koštaju znoja, krvi i suza i zbog toga to još jače sjaje. Svaka graška znoja, svaka prolivena suza, svaka kap krvi brusi se o neobrađeni dijamant koji tek tada razvija svoj puni sjaj. Grubi dijamant koji tek brušenjem poprima svoj puni sjaj.

Stoga je nemoguće da kultura smrti ima posljednju riječ sve dok na ovome svijetu postoji ijedna majka puna ljubavi koja je svjesna vrijednosti i dostojanstva svoje ženstvenosti, svog majčinstva.

Pa ovo su možda najvažnije riječi u ovom tekstu, danas definitivno najvažnije: Hvala, mama! ■

Izvor: <https://www.corrigenda.online/leben/muttertag-solange-noch-ein-einziges-mutterherz-schlaegt>

Preveo i priredio:
fra Tomislav Pervan,
Međugorje, 19. lipnja 2024.

Maria Nagele, rođena u Bavarskoj 1995. godine, udana je i majka dvojice sinova. Od završetka studija socijalne pedagogije 2018. radi u Profeminu na savjetovanju i osmišljavanju digitalnoga savjetovanja za trudnice u potrebi.

Post je u najširem značenju odricanje od suvišnih stvari. Ne odnosi se na osnovne stvari i potrebe koje pripadaju čovjekovoj strukturi i pravilnom funkcioniranju duševnih i tjelesnih sposobnosti; njih se čovjek niti može niti smije odreći jer bi time ugrozio sebe i zgriješio protiv ljubavi prema sebi, što je njegova osnovna dužnost i istodobno kriterij ljubavi prema bližnjemu. Iz toga okvira čovjek ne smije nikad izaći. Post i potreba da se posti polazi od činjenice da je upravo višak nekih stvari ponekad veći problem negoli nedostatak potrebnih stvari. U tome je slučaju potreba i praksa posta pravi i nezamjenjiv lijek.

fra Ljudevit Rupčić

Ova knjiga puna je dokaza za opravdanost posta, ona je i molitva da se oživi praksa posta i u Crkvi i u cijelome svijetu. Inače će čovjek biti nesposoban održati sebe i svijet u potrebnome redu i skladu.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Proslava misnih jubileja na Humcu

U nedjelju 4. kolovoza 2024. god. u franjevačkom samostanu i župi sv. Ante na Humcu održana je svečanost obilježavanja dijamantnog, zlatnog i tri srebrnog svećeničkog jubileja. Dijamantni jubilej proslavio je fra Ferdo Majić, trenutno na službi na Humcu, zlatni jubilej fra Marko Dragičević, također na službi na Humcu, a srebrni jubilej proslavili su humački gvardijan i župnik fra Dario Dodig, mostarski gvardijan i župnik fra Danko Perutina, te fra Petar Drmić, župnik u Posuškom Gracu. Svečano misno slavlje, održano na vanjskom oltaru uz nazočnost mnoštva vjernika i svećenika, predvodio je fra Jozo Grbeš provincijal Hercegovačke franjevačke provincije, koji je u svojoj homiliji rekao kako je svećenik čovjek koji je pozvan u misiju za koju ne zna kamo će ga odvesti. Fra Jozo je dodao kako je biti svećenik veliki poziv, ogromna odgovornost i veličanstvena privilegija, a braću redovnike i svećenike je pozvao na svetost, te da životom svjedoče i pokazuju put. Na kraju proslave zahvalu svećenicima uputio je fra Marko Bandić župni vikar na Humcu a vjernicima su se obratili fra Ferdo Majić, fra Marko Dragičević i fra Dario Dodig. Na misi je pjevao veliki župni zbor Sv. Ante pod ravnanjem prof. Zdenka Vištica. Nakon misnog slavlja druženje okupljenih se nastavilo u klasturu franjevačkog samostana na Humcu. ■

fra Andrija Šego

Objavljena knjiga „Fratri se šale i smiju“ fra Ivana Dugandžića

Naklada „Naša ognjišta“ objavila je novu knjigu fra Ivana Dugandžića „Fratri se šale i smiju. Pošalice i duhovite dosjetke među hercegovačkim fratriba“, objavljeno je na mrežnoj stranici Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Blažene Djevice Marije. „Riječ je o ilustriranoj zbirci šaljivih anegdota među fratriba koje je fra Ivan brižno i u iskrenoj bratskoj radosti prikupljao i prepričavao, a sada ih i ukoričio u ovoj knjižici. Upravo o toj različitosti, spontanosti, radosti i lje-

poti života s našim fratriba govori ova dragocjena zbirka“, naveli su na mrežnoj stranici.

„Mnogi misle da je život iza samostanskih zidova smrtno ozbiljan, bez imalo šale i smijeha. Istina je posve suprotna. Rijetko gdje ima toliko bezazlene šale i radosnoga smijeha kao upravo u samostanima i redovničkim kućama, u ovom slučaju među fratriba. A predmet i povod međusobnoga zadirkivanja, smijeha i šale može biti vrlo različit“, napisao je autor u predgovoru. ■

Članovi Hercegovačke franjevačke provincije položili svečane doživotne redovničke zavjete

Pod večernjom misom u nedjelju 1. rujna 2024. u crkvi Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije u Posušju, petorica članova Hercegovačke franjevačke provincije – fra Ante Radoš iz župe Uznesenja Blažene Djevice Marije Seonica, fra Jakov Jure Nikolić iz Hrvatske katoličke misije Zürich, fra Mario Kvesić iz župe sv. Franje Asiškog Rasno, fra Danijel Sentić iz župe Uznesenja Blažene Djevice Marije Gradac, fra Ante Kelava iz župe sv. Ivana Krstitelja Roško Polje – položilo je svečane zavjete u ruke provincijala fra Jozе Grbeša.

Na slavlje mise i obreda zavjeta okupilo se preko osamdeset fratara i svećenika te mnoštvo vjernika. U liturgijskoj asistenciji sudjelovali su bogoslovi, a pod misom zajedno su pjevali zborovi iz mostarskog samostana i župe Posušje. Budući da su zavjetovanici na inozemnim studijima, bili su prisutni i pomoćni biskup Nadbiskupije Freiburg-Regens i odgojitelj bogoslova Christian Würtz te o. Reymond Webb sa Sveučilišta Saint Mary of the Lake iz Chicaga.

Nakon što je odgojitelj fra Josip Serdo Čavar prozvao kandidate za svečane zavjete uslijedila je homilija provincijala fra Jozе. Govoreći o značenju evanđeoskih savjeta koje zavjetovanici žele živjeti do kraja života naglasio je: „Ja vjerujem da razumijevajući ove zavjete jednostavnosti, mi postajemo svjedoci Vječnoga, nadahnuće drugima. Želim vam ustrajnost na tom putu. Kada vam bude teško, ne odustanite. Odustati znači bojati se nepoznatoga, a nepoznato nosi u sebi strah, a ne ljubav. Strah nije temelj ničega, ljubav jest temelj svega! Uzimajući na se teži put, primit ćete mudrost.“

Na kraju misnoga slavlja posuški župnik fra Mladen Vukšić, koji je uz odgojitelja fra Josipa bio svjedokom zavjeta, čestitao je mladim franjevcima i njihovim obiteljima, zahvalio provincijalu što je izabrao župu Posušje za taj svečani događaj i svima koji su doprinijeli u organizaciji te pozvao na zakusku. Potom je i provincijal fra Jozo zahvalio svima koji su mlade franjevce vodili i pratili do tog svečanog čina, osobito zahvaljujući odgojiteljima koji su stigli iz inozemstva. ■

Rad na srcu

Rad na sebi zapravo je rad na svojoj nutrini, a budući da je srce simbol čovjekove nutrine, drugi naziv za rad na sebi je rad na srcu. Osim što označava nutrinu, srcem se naziva središnje mjesto čovjekova bića, točka gdje se susreću sve čovjekove duševne i duhovne snage i sposobnosti. Ono je izvor spoznaje i mudrosti, razuma i osjećaja, htijenja i djelovanja, planiranja i odlučivanja. Srce je i mjesto susreta čovjeka s Bogom. U radu na srcu stoga je riječ s jedne strane o trudu oko čovjekove nutrine, njezine čistoće i sadržaja, a s druge o brizi oko čovjekova središta, njegova najvažnijeg odnosa, a to je odnos s Bogom.

M
INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Beatifikacije trojice talijanskih redovnika

Na prostoru ispred katedrale svetoga Pavla u Uviri u Demokratskoj Republici Kongo u nedjelju 18. kolovoza u 9 sati bit će proglašeni blaženima Vittorio Faccin, Luigi Carrara i Giovanni Didoné, misionari ksaverijanci, zajedno sa svećenikom biskupije Uvira Albertom Joubertom. O pripremi za to slavlje i životima blaženih mučenika za izdanje lista „L'Osservatore Romano“ od 13. kolovoza pisao je njihov postulator Faustino Turco.

Beatifikaciji će prethoditi trodnevna molitvena priprava od 12. do 14. kolovoza te konferencije 15. i 16. kolovoza, a svečanost beatifikacije predvodit će, u ime pape Franje, kardinal Fridolin Ambongo Besungu OFM Cap, nadbiskup Kinshase. Bit će to druga beatifikacija u toj afričkoj zemlji nakon 1985. godine kada je beatificirana časna sestra Anuarita Nengapeta Marija Klementina, ubijena 1. prosinca 1964., samo tri dana nakon prethodno spomenutih mučenika.

Trojica talijanskih redovnika, porijeklom iz biskupija Vicenza, Bergamo i Padova, otišli su u Demokratsku Republiku Kongo prije navršene tridesete godine života služeći u Kilibi, Kiringyeu, Murhesi, ali i u Baraki i Fiziju. Imali su 30, 31 i 34 godine u vrijeme smrti 28. studenog 1964. Svećenik Albert – sin Louisa-Léopolda, Francuza s državljanstvom DR Kongo, oženjen s Agnès Atakaye, Kongoankom – od početka svoje službe pastoralno je djelovao u toj afričkoj zemlji, a rodom je iz Saint Louis de Mrumbi-Moba. Služio je u desetak župa, na golemom teritoriju koji je od 1950-ih bio podijeljen najprije na vikarijate, a zatim na razne biskupije. Bio je među prvim domaćim svećenicima na istoku zemlje, a glavna mu je djelatnost bio školski pastoral. Vittorio i Luigi umrli su u Baraki, 90 km južno od Uvira, dok su Giovanni i Albert umrli u Fiziju, 125 km od istog grada. ■

Nadbiskupija nakon prijetnji zatvara katoličke škole

Katolička Crkva u većinski muslimanskom Bangladešu do daljnega je zatvorila svoje obrazovne ustanove u nadbiskupiji Dhaka.

Odluci o zatvaranju škola prethodili su zahtjevi skupina studenata da se uruče otkazi nastavnicima koji su pružali potporu zbačenju predsjednici vlade Sheikh Hasina.

Jyoti F. Gomes, tajnik katoličkog ureda nadležnog za obrazovanje potvrdio je za azijsku tiskovnu službu Ucanews da postoje prijetnje. Studenti „dolaze u skupinama u škole i prijetje nam. Zahtijevaju uvid u naše financije i suspen-

diranje određenih nastavnika“, rekao je.

Nadbiskup glavnog grada Bangladeša Dake Bejoy N. D'Cruze, predsjednik katoličkog obrazovnog ureda, u pismu savjetniku prijelazne vlade za obrazovanje Wahiduhhinu Mahmudu zatražio je zaštitu za škole, izvijestio je Ucanews. Obrazovne ustanove bit će ponovno otvorene tek kad se uklone „nesporazumi“ i dođe do sporazuma između svih strana. Članovi prijateljske službe Ucanews da postoje prijetnje. Studenti „dolaze u skupinama u škole i prijetje nam. Zahtijevaju uvid u naše financije i suspen-

Tijelo svete Terezije Avilske i dalje neraspadnuto

Avilska biskupija ustanovila je prilikom otvaranja lijesa sv. Terezije Avilske da je tijelo svete i dalje neraspadnuto, objavio je u četvrtak 29. kolovoza katholisches.de.

„Danas je otvoren grob svete Terezije i potvrdili smo da se nalazi u istom stanju kao i prilikom posljednjeg otvaranja 1914. godine“, priopćila je biskupija. Koža svete mumificirana je, navodi se u priopćenju.

Otvaranje groba upriličeno je u cilju pregleda relikvija. Idućih dana stručnjaci će pregledati relikviju ruke i srca svete. U istraživanju sudjeluju tri predstavnika Crkve i liječnički tim iz Italije, koji je u Rimu pregledavao i svetičino stopalo. Vatikan je dopustio istraživanje, uz uvjet

da posmrtni ostatci svete Terezije ne budu „ni na koji način oštećeni“.

Nakon otvaranja groba načinjene su fotografije i rendgenske snimke relikvija, priopćila je Avilska biskupija. Predviđeno je i čišćenje relikvija. Idućih mjeseci stručnjaci bi trebali u Italiji analizirati skupljene podatke i predložiti mjere za poboljšanje konzerviranja relikvija. Prije ponovnog zatvaranja groba predviđeno je omogućavanje pristupa javnosti.

Prema priopćenju biskupije, grob svete Terezije posljednji je put otvoren 1914. godine, na želju poglavara karmelićanskog reda koji je tijekom posjeta Španjolskoj htio vidjeti posmrtno ostatke svete. Njezino je tijelo i tada bilo „potpuno neraspadnuto“, navodi Avilska biskupija. ■

Dramatično stanje prognanih kršćana u Nigeriji

Zaklada Open Doors žali se na sustavnu diskriminaciju prognanih kršćana na sjeveroistoku Nigerije, objavio je u utorak 3. rujna Kathpress.

Posebice u nigerijskoj saveznoj državi Borno kršćane se sustavno zaobilazi u sabirnim centrima koje su vlasti osnovala posebno za prognanike u svrhu podjele namirnica i humanitarne pomoći, navodi se u izvješću zaklade. Sukladno izvješću, kršćani u tim privremenim centrima redovito ne dobivaju pomoć, a ponekad se takve odluke donose na prosto jer njihova imena zvuče kršćanski. Neki od kršćana koji su izbjegli pred islamskim ekstremistima, pripadnicima Boko Harama ili ogranka IS-a ISWAP-a, jedini izlaz vide u prelasku na islam ili tajanju svoje vjerske pripadnosti kako bi dobili pomoć.

Kršćanima se uskraćuju isprave kojima bi trebali dokazati da imaju pravo na Vladinu humanitarnu pomoć. Izvješće Open Doorsa oslanja se na razgovore s pogođenima. „Čim se stupi u centar i saznaju da ste kršćanin i niste prešli na islam, morate napustiti centar“, navodi se izjava jednog prognanika. Kršćani zbog poteškoća žive u najvećoj mjeri u neslužbenim logorima ili susjednim selima čiji su ih stanovnici voljni prihvatiti. Međutim, i u tim okolnostima teško je dobiti namirnice, jer vlasti te savezne zemlje brane humanitarnim organizacijama raspodjelu humanitarne pomoći u tim mjestima.

Open Doors se poziva na podatke Međunarodne organizacije za migracije (IOM) Ujedinjenih naroda, prema kojima je više od dva milijuna ljudi na sjeveroistoku Nigerije prognano prvenstveno uslijed ekstremističkih napada. U Borno se nalazi 80 posto svih prognanika u tome području.

Prema navodima Open Doorsa, kršćani nisu jedini čiji su životu iskorijenjeni i destabilizirani uslijed nasilja Boko Harama i drugih terorista. Međutim, ranjivost kršćana koji u sjevernim nigerijskim savezanim državama ionako žive kao građani drugog reda, znatno je povećana napadima islamski ekstremista. Nigerijska vlada mora pozvati regionalne vlasti u Borno da se pobrinu kako bi sve izbjeglice, neovisno o dobi, spolu, vjeroispovijesti ili svjetonazoru dobile potrebnu potporu, poručio je Open Doors. ■

U masakru u crkvi u Burkini Faso 26 ubijenih katoličkih vjernika

Naoružani napadači upali su u crkvu u Burkini Faso na zapadu Afrike i ubili 26 vjernika. Teroristički napad u katoličkoj crkvi u selu Kounla dogodio se u nedjelju. Prema izvješću, napadači su okružili crkvu u selu na sjeverozapadu zemlje, rastjerali žene i djecu i svezali muškarce koje su na kraju likvidirali. Sve su žrtve katolički vjernici. Prije nego što su pobjegli, napadači su zapalili kuće i polja i ukrali stoku. Još nema službene potvrde ovoga događaja. Masakr se dogodio dan nakon napada u 430 kilometara udaljenom gradu Barsaloughu, u kojemu je ubijeno više od 200 osoba. Odgovornost za zločin preuzeli su pripadnici islamističke „Skupine za potporu islamu i muslimanima“. ■

Arheolozi vjeruju da su identificirali tijelo biskupa Teodomira

Istraživači vjeruju da su identificirali ostatke španjolskog biskupa Teodomira iz 9. stoljeća, „najvažnije osobe povezane s hodočašćem u Santiago de Compostelu“, odmah nakon sv. Jakova apostola, objavio je časopis Smithsonian.

Kako se navodi, biskup Teodomiro otkrio je grobnicu svetog apostola Jakova, čije je tijelo, prema predaji, odneseno u Španjolsku nakon njegove smrti u Jeruzalemu između 41. i 44. godine.

Vođen pričom jednog pustinjača o „pljusku sjajnih zvijezda“, biskup Teodomiro istražio je mjesto događaja, pronašavši grobnicu s apostolovim ostacima. Otkriće je navelo asturijskog kralja Alfonza II. da krene na putovanje do grobnice, hodočašće koje će postati poznato kao prvi Camino de Santiago (poznato i kao Put sv. Jakova), a po dolasku naredio je da se oko ostataka izgradi crkva.

Inače, grobnica biskupa Teodomira otkrivena je 1955. no znanstvenici nisu sa sigurnošću mogli utvrditi kome pripadaju kosti pronađene u grobnici. Prema jednoj analizi čak se sumnjalo da se radi o ostacima ženske osobe. No najnovije istraživanje, u kojem su korištene metode osteoarheologije, radikarbonskog datiranja, stabilnog izotopa i analize drvnog DNK, dovele su stručnjake do zaključka kako se radi o legendarnom biskupu. Dapače, svoju procjenu navode s 98% sigurnošću. Ako su u pravu to bi biskupa Teodomira učinilo najstarijom identificiranom povijesnom osobom u Španjolskoj i jednom od najstarijih u Europi. ■

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

Radio koji ima dušu

od 1997. godine

Postani podupiratelj!

Kako postati podupiratelj? Jednostavno!
Pošaljite nam vaše osobne podatke na
podupiratelji@medjugorje.hr i godišnjom
članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160
HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku
50 CHF) i postanite dio naše radijske
obitelji. Hvala vam od srca!

ODAŠILJAČI U BOSNI I HERCEGOVINI:

Međugorje 98,3 MHz, Mostar 100,00 MHz
Rama 104,7 MHz, Sarajevo 96,1 MHz
Bugojno 101,8 MHz, Olovo 96,1 MHz
Zenica 100,1 MHz, Nova Bila 100,00 MHz
Jajce 87,8 MHz, Žepče 100,1 MHz
Banja Luka 87,8 MHz / 106,7 MHz

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz
Zagreb, Lika, Sr. Hrvatska 107,8 MHz
SATELIT: Europa, Bliski istok i Afrika - EUTELSAT 16°E
EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM INTERNETA:
www.radio-medjugorje.com

Uredništvo: +387 36 653 580, Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548, Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr, www.radio-medjugorje.com

